Din Slobozia pe Acoperișul lumii. O escaladă susținută de Newsweek România

Newsweek ROMÂNIA

26.04.-2.05.2019

Anul 2 ■ Numărul 51 ■ Preț: 11,90 lei

MĂȘTILE LUI ASSANGE

Cum a ajuns fondatorul Wikileaks cel mai controversat om din lume. Unii îl consideră jurnalist, alții spion, unii cred că este un erou, alții un monstru.

MATINALUL #1
DIN ROMÂNIA

KISS FM

LUNI-VINERI • 06:00-10:00

Newsweek ROMÂNIA

26.04.-2.05.2019 _ ANUL 2 _ NR.51

SUMAR

Periscop

06 **Radiografie**
Bătaia este încă „ruptă din rai" în familiile românești

Opinii

10 MIHAI DUȚĂ
Urme de noroi pe-un preș

SILVIU SERGIU
Suspecta retragere a domnului Pleșu din viața publică

11 CRISTIAN PREDA
Marțafoi

Periscop

12 HORIA GEORGESCU
„George Maior a călcat în picioare pe oricine i-a stat în cale"

16 **Capcană**
Grăjdanii sacrificați pentru libertatea șefilor

20 **Pseudoacademica**
Tudorel Toader, specialist în tortură și hărțuire sexuală, la Chișinău

Dosar

24 **Wikileaks**
Assange, îngerul căzut al libertății de exprimare

Internațional

32 **Știință**
Cum afectează suicidul creierul?

36 **Sănătate mentală**
Scutiți-mă de platitudini

40 **America de Sud**
Vremea dictatorului

Magazin

42 **Climb4Dreamers**
Din Slobozia pe Acoperișul lumii și înapoi

48 **Credință**
Fapte bune de Paște

52 **Sportul minții**
„Rege" la 6 ani

56 **Tehnologie & Design**
Orașele offshore, suprapopularea și „Apocalipsa" climatică

58 **Auto**
Kia Stinger GT S
Exercițiu de forță cu parfum de „M"

Calendar

62 Catastrofa nucleară de la Cernobîl

» P.48

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Răzvan Scăețeanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Cristian Preda, Iulian Fota

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

INQUAM PHOTOS shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81
0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

PARIS, FRANȚA

Istorie în flăcări

Un foc uriaș a distrus acoperișul de lemn al catedralei Notre Dame, lăcaș de cult a cărei construcție a început în 1163. Incendiul a izbucnit pe 15 aprilie, dar structura centrală și mare parte din bunurile de patrimoniu au fost salvate.

GEOFFROY VAN DER HASSELT/AFP

ZAMORA, SPANIA

Procesiune de Paște

Călugări ai frăției Cristo de la Buena Muerte participă la o procesiune la orele dimineții, pe 16 aprilie. Săptămâna Mare a fost celebrată de 16 frății catolice într-un marș religios pe străzile orașului.

CHESNOT/GETTY IMAGES

BLENHEIM, NOUA ZEELANDĂ

În aer

Forțele aeriene regale le încurajează pe femei să intre în aviație, printr-un program special. Callie Lucas și Alesha Martin, într-un avion C130 Hercules, zboară deasupra Marlborough Sounds, pe 17 aprilie.

PHIL WALTER/GETTY IMAGES

SHANGHAI, CHINA

Marele premiu

Charles Leclerc, la volanul unui Ferrari SF90, oprește la standuri, pentru a schimba cauciucurile, în timpul marelui premiu al Chinei, pe 14 aprilie.

MARK THOMPSON/GETTY IMAGES

Harta cu numărul de victime din 2018, în dosarele trimise în judecată de procurori. *Sursa: Raportul Ministerului Public 2018*

MINISTERUL PUBLIC - 1.647 victime în total/702 minori

RADIOGRAFIE

Bătaia este încă „ruptă din rai" în familiile românești

„Crimă sălbatică", „femeie transformată de soț în sac de box", „omorâtă în bătaie ca-n Vestul sălbatic". Violența domestică, pe Google: 1.130.000 de rezultate, în 0,30 secunde.

SĂPTĂMÂNA TRECUTĂ, O femeie de 22 de ani din București a murit înjunghiată în gât de fostul iubit. O alta, de 30 de ani, din Timișoara, și-a găsit sfârșitul cu un cuțit înfipt în spate. Anual, mii de femei și copii sunt bătuți, omorâți, schilodiți, în familie.

Anul trecut, 1.360 de persoane au fost trimise în judecată pentru infracțiuni din sfera violenței domestice, iar 1.647 de oameni, dintre care aproape jumătate copii, sunt victimele lor. Datele sunt cuprinse în raportul pe 2018 al Ministerului Public, care prezintă și o radiografie pe județe a numărului de victime din cazurile trimise în judecată de procurori.

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

Am analizat situația din județele unde procurorii Parchetului General au semnalat cele mai multe victime: Iași – 89 de victime, Botoșani – 88 de victime, Alba – 79 de victime, Suceava – 78 de victime, Bacău – 75 de victime, Brașov – 75 de victime, Bihor – 72 de victime, Buzău – 65 de victime.

8.303 cazuri de violență în familie în opt județe

În dosarele trimise în judecată de procurori în 2018, în toată țara, sunt 1.647 de victime. În vreme ce în datele Ministerului Public, în cele opt județe analizate, sunt în total 621 de victime, inspectoratele de poliție județene au comunicat *Newsweek România* un număr de 13 ori mai mare: 8.303 cazuri.

Doar trei județe au centre de urgență pentru victime

Pentru a combate violența în familie, fiecare județ ar trebui să aibă cel puțin un centru în regim de urgență pentru victimele violenței și cel puțin un centru pentru agresori, unde ei să facă terapie, să învețe să-și gestioneze furia. Măsurile sunt prevăzute în Convenția de la Istanbul, ratificată de România în anul 2016, demonizată puternic în ultimii doi ani de organizații-satelit ale Coaliției pentru Familie, pe motiv că încearcă să îi învețe pe copii să-și modifice sexul.

Cu toate acestea, doar județele Iași, Alba și Buzău au centre în regim de urgență (adică victimele pot fi adăpostite îndată ce solicită ajutor). La Suceava și Bacău, sunt primite în centru doar în urma unei anchete sociale, în vreme ce la Botoșani (unde este înregistrat al doilea cel mai mare număr de victime ale violenței în raportul Ministerului Public pe 2018), Brașov și Bihor nu există niciun astfel de centru, potrivit informațiilor comunicate *Newsweek România* de către direcțiile județene de asistență socială.

De asemenea, de la sfârșitul anului trecut, printr-un ordin de ministru, este în vigoare ordinul de protecție provizoriu, care se emite pe loc de polițistul care constată violența și îl dă afară din casă pe agresor. În cele opt județe analizate, cele mai multe ordine de protecție au fost emise în Brașov – 48. În 2018, 1.466 de copii au fost victimele violenței domestice, în cele opt județe.

„Toți deplângem victima când are un cuțit în inimă"

Sociologul Gelu Duminică a atras atenția că numărul cazurilor de violență domestică este mult mai mare decât cel raportat, victimele ferindu-se să apeleze la autorități de frică, de rușine sau, în unele cazuri, pentru că sunt sfătuite să rămână lângă soțul agresor „de gura lumii" sau pentru că au copii.

De asemenea, „violența domestică nu este apanajul unei regiuni geografice sau a unei categorii sociale, ci este parte din cultura românească, înțelegând prin cultură tot ce se transmite non-genetic. Bătaia este una dintre formele de educare acceptată sau, în ultima vreme, tolerată

STATISTICĂ. VIOLENȚA ÎN CELE OPT JUDEȚE

IAȘI – un centru în regim de urgență în Iași, unde au fost adăpostite 20 de victime de la începutul anului. 32 de ordine de protecție provizorii au fost emise de polițiști în 2019. În total, în 2018 s-au înregistrat 1.956 cazuri de violență în familie, din care în 149 au fost implicați minori. În 12 cazuri, victima a murit. S-au înregistrat și 95 de violuri. *(Sursa: DGASPC și IPJ Iași)*

BOTOȘANI – nu există niciun centru pentru victime, dar DGASPC a menționat că a aplicat pentru crearea unei locuințe protejate, în cadrul proiectului VENUS. 36 de ordine de protecție provizorii emise de polițiști în primele trei luni ale lui 2019. În 2018: 1.020 de cazuri de violență în familie, din care în 110 au fost victime minori, cinci decese și 44 de violuri. *(Surse: DGASPC și IPJ Botoșani)*

ALBA – patru centre, dintre care unul pentru agresori și trei pentru victimele violenței domestice, în Alba Iulia și Cugir. 27 de victime au fost adăpostite în centre în 2018. DGASPC a precizat că va crea o locuință protejată, în cadrul proiectului VENUS. 29 de ordine de protecție provizorii au fost emise de polițiști în 2019. În 2018: 584 cazuri de violență în familie, din care în 267 de cazuri au fost implicați minori. O victimă a fost violată de partener. În total, în județ au fost 30 de violuri anul trecut. *(Sursa: DGASPC și IPJ Alba)*

SUCEAVA – un centru în Gura Humorului, care nu funcționează în regim de urgență; admiterea se face în baza anchetei sociale, în care au fost adăpostite, de la începutul anului, 18 persoane – cinci mame și 13 copii. Polițiștii au emis 42 de ordine de protecție provizorii în 2019. În 2018: 1.489 de cazuri de violență, două decese, patru violuri, în 422 de cazuri au fost implicați minori. *(Sursa: DGASPC și IPJ Suceava)*

BACĂU – un centru de recuperare, în Bacău, în care au fost adăpostite, anul acesta, 29 de victime. Polițiștii au emis, în primele trei luni ale anului, 13 ordine de protecție provizorii. În 2018: 1.113 cazuri de violență, între care șase violuri, un omor și șase tentative de omor. În 79 de cazuri, au fost implicați minori. *(Sursa: DGASPC și IPJ Bacău)*

BRAȘOV – nu mai există niciun centru. Polițiștii au emis 48 de ordine provizorii în 2019. În 2018: 789 cazuri de violență, dintre care în 67 au fost implicați minori. S-au înregistrat 52 de violuri. *(Sursa: DGASPC și IPJ Brașov)*

BIHOR – nu există nici uncentru pentru victimele violenței domestice. DGASPC a precizat că a înregistrat un singur caz de violență domestică anul trecut. În 2019, polițiștii au emis 43 de ordine de protecție provizorii. În 2018: 676 cazuri de violență domestică, între care un omor. În 62 de cazuri, au fost implicați minori. S-au înregistrat 40 violuri. *(Sursa: DGASPC și IPJ Bihor)*

BUZĂU – un centru de recuperare pentru victimele violenței domestice, în Râmnicu Sărat. IPJ nu a precizat numărul de ordine de protecție provizorii emise anul acesta, până la încheierea ediției. În 2018: 676 cazuri de violență domestică, între care în 40 de cazuri, au fost implicați minori. În 2017 și 2018, s-au înregistrat 106 violuri. *(Sursa: DGASPC și IPJ Buzău)*

La nivel național, în 2018 s-au înregistrat 23.001 de cazuri de violență în familie. În 92 la sută dintre cazuri, agresorul era bărbat, potrivit unei analize a Rețelei pentru prevenirea și combaterea violenței (VIF), pe baza datelor de la IGPR și solicitărilor ONG-ului Filia.

ȘEFA ANES, Grațiela Drăghici, în inspecție la noul centru deschis în Sectorul 5. Doar victimele care au buletin în sector pot fi adăpostite acolo. Marșul pentru siguranța femeilor, din octombrie 2018, organizat de Rețeaua VIF (jos).

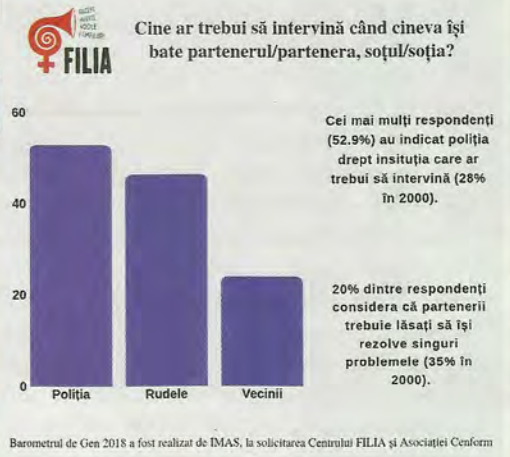

în societatea românească. «Bătaia este ruptă din rai», «Femeia nebătută este precum calul nestrunit» sunt expresii din folclorul românesc care oglindesc violența ca formă de educare sau ca metodă de pedeapsă", a mai explicat sociologul, pentru *Newsweek România*. Foarte grav este și că adulții transferă către familiile lor valorile cu care au fost crescuți și, astfel, cultura violenței se perpetuează.

Gelu Duminică, care este și profesor asociat la Facultatea de Sociologie, Universitatea București, a povestit și un experiment social făcut cu studenții: „Doi studenți jucau roluri de agresor și victimă, pe stradă, iar cei mai mulți martori nu interveneau. Mai mult, când agresorul bărbat începea să spună «m-ai înșelat», adică atunci când din punct de vedere tradițional este justificată bătaia, numărul celor care interveneau a scăzut și mai mult".

Gelu Duminică este de părere că primul pas pentru combaterea violenței este ca instituțiile statului să conștientizeze că România are o problemă cu acest fenomen, apoi să investească masiv în proiecte de combatere a violenței. „Toți deplângem victima când are un cuțit în inimă, dar nu le cerem socoteală instituțiilor care au fost atenționate de victimă și care au ignorat-o, sfătuind-o să se întoarcă acasă «la bărbat, la copii»".

EVOLUȚIA CAZURILOR DE VIOLENȚĂ, ÎN RAPOARTELE MINISTERULUI PUBLIC

2018: 1.360 de inculpați trimiși în judecată; 1.647 de victime, dintre care 702 minori;
2017: 1.491 de inculpați trimiși în judecată; 1.766 de victime, dintre care 794 minori;
2016: 1.467 de inculpați trimiși în judecată; 1.822 de victime, dintre care 932 minori.

Locuințe protejate pentru victime. Deocamdată, doar pe hârtie

Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) a lansat, în martie 2019, programul „Venus", prin care ar trebui construite 42 de locuințe protejate pentru victimele violenței domestice, în parteneriat cu autoritățile locale. Valoarea proiectului se ridică la 11 milioane de euro, bani europeni, și ar trebui finalizat în 2023. ANES a precizat, pentru *Newsweek România*, că, în 5 aprilie, a avut loc prima întâlnire a comitetului de coordonare care ar trebui să supravegheze derularea proiectului, din care fac parte Inspectoratul General de Poliție, Ministerul Justiției, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Sănătății, Colegiul Național al Asistenților Sociali, Colegiul Psihologilor din România, Ministerul Dezvoltării Regionale. De asemenea, a fost elaborat un proiect de HG privind aprobarea programului național pentru protecția victimelor. Primele trei consilii județene cu care ANES va semna acorduri sunt Gorj, Mehedinți și Bihor.

La București, singurul centru în regim de urgență pentru victime, în parteneriat public-privat (ANES și ONG-ul Anais), se închide de la 1 mai, după ce a rămas fără finanțare, așa cum *Newsweek România* a relatat la începutul lui martie. Primăria Capitalei a precizat inițial că nu mai sunt fonduri, apoi că are propriile centre pentru găzduirea victimelor. Avocata Giulia Crișan, reprezentanta Anais, a declarat, pentru *Newsweek România*, că va încerca să atragă fonduri din mediul privat, pentru continuarea activității centrului. Între timp, ANES pare că a găsit un alt centru cu care poate defila, proaspăt inaugurat în Sectorul 5 al Capitalei, unde pot fi adăpostite, însă, doar victimele care au domiciliul în sector. DGASPC Sector 5 și Primăria Sectorului 5 nu au răspuns solicitării *Newsweek România* privind detalii despre finanțarea centrului, până la închiderea ediției.

FOTO: FACEBOOK FILIA; ANES

Newsweek ROMÂNIA

#2019 IT&C Summit

Securitate cibernetică
Infrastructuri critice
Noi tehnologii în afaceri

#2019 IT&C Summit, organizat de *Newsweek România*, aduce la aceeaşi masă de dezbateri pe toţi actorii implicaţi în siguranţa cibernetică din ţara noastră: Ministerul Comunicaţiilor şi Societăţii Informaţionale, CERT-RO, companii care oferă servicii de securitate cibernetică şi companii care folosesc astfel de servicii şi pentru care protejarea în mediul online are importanţă strategică.

Se va discuta despre strategia digitală europeană post 2020, dar şi despre inteligenţa artificială ca potenţial pentru dezvoltarea afacerilor, comunităţilor şi pentru îmbunătăţirea calităţii vietii.

Vor fi prezentate direcţii strategice propuse de cele mai importante companii din domeniu şi noi trenduri în serviciile de IT&C pentru business.

8 mai 2019, Hotel Pullman, Sala New York

Bilete: evenimente.newsweek.ro / events.newsweek.ro

MIHAI DUȚĂ

Urme de noroi pe-un preș

Magistralul, redutabilul, profesionistul, constituționalistul, membrul Comisiei de la Veneția, specialistul în Bălți, izbăvitorul de ziariști, respectatul profesor Tudorel Toader n-a vrut să îndeplinească tocmai ordinul pentru care a fost, de fapt, numit în funcție. Mai exact, n-a finalizat, așa cum a glăsuit Dăncilă. Brusc, toate laudele au pierit. A rămas doar „respectul" lui Dragnea. Ca niște urme de noroi pe-un preș.

Cât a aprobat și a pus în practică toate dorințele unor certați cu legea, Tudorel a fost bun. Cel mai bun. Cel mai longeviv ministru din guvernele ticluite de Dragnea și Tăriceanu. Va rămâne în istorie ca întemeietorul statului de nedrept. Și toate buruienile plantate de el vor continua ceva vreme să-și împrăștie otrava. Cândva, cumva, toate acestea vor fi îndreptate și vinovații vor plăti.

Dar până atunci, avem de ales între tinichigii de drept propuși de Dragnea doar pentru a-i salva pielea. Cu orice risc, pentru că vătaful din Teleorman nu pune preț pe oameni. Chiar și Viorica, cea mai utilă secretară din Videle tocmai pentru că nu înțelege nimic, a mirosit ceva de data asta. Știe că șeful ei e gata s-o sacrifice ca pe-o legumă de pus la grătar. Cineva i-a spus că s-ar putea să plătească, dar nu i-a spus tot. Probabil încă mai crede că ar putea să iasă cu fața curată dacă ar îndeplini ordinele stăpânului cu mâna unui ministru al justiției, care-o fi el. Dar pe orice ordonanță de urgență a Guvernului apare și semnătura primului -ministru, care-o fi el.

Și totuși, disperarea e mare când ajungi să-l propui la Justiție pe unul care-a terminat Dreptul la școala de maiștri fără frecvență. Pentru că asta cam reprezintă o diplomă luată de la Spiru Haret, forma „învățământ la distanță". Chiar și ca sperietoare și tot arată a disperare. Numele din eșaloanele doi și trei sunt cam de același nivel.

Totul doar pentru pielea unui singur om gata să-și condamne propriul partid și chiar oamenii apropiați. De țară n-a fost vorba niciodată. Poate doar de-o bucată din ea, la insula Belina mă refer.

Ar mai fi totuși o șansă. La cât de „meseriași" sunt acești propovăduitori ai prostiei și jafului ar putea să se aresteze între ei.

Nu cred c-ar mira pe nimeni ca „intelectualii" lui Dragnea să pună vreo virgulă aiurea și să se trezească închiși pe dinăuntru. Ne îmbătăm și noi cu apă rece, cât om mai avea și asta.

Să mai sperăm că vom reuși să circulăm în continuare prin Europa fără vize, cam ăsta este orizontul oamenilor care-și văd de treabă într-o țară în care fărădelegea devine valoare națională și furtul , act de patriotism.

Dacă a mai rămas ceva întreg în noi vom vedea la alegerile ce vin.

MIHAI DUȚĂ
este senior editor al
Newsweek România

SILVIU SERGIU

Suspecta retragere a domnului Pleșu din viața publică

Domnul Andrei Pleșu a anunțat sec, la finalul unui articol din „Dilema veche", că se retrage din viața publică. Omul care, prin inteligența și erudiția lui, a ținut piept atâtor politicieni semi-analfabeți, care visau să ajungă dictatorii României, a decis să se retragă înainte de una dintre cele mai importante bătălii pentru România: alegerile prezidențiale.

E dreptul fiecăruia să ia deciziile pe care le consideră oportune pentru sine și cei apropiați. Nu vreau să fiu intruziv și să comentez prea mult motivele invocate de domnul Pleșu, cu atât mai mult cu cât este vorba de un cărturar pe care-l stimez foarte mult.

Mă limitez doar a spune că aceste motive mi se par... insuficiente. Știu, citind articolele sale, că domnul Pleșu este în permanență agresat de excesele „corectitudinii politice", pe care le invocă acum ca stând la baza deciziei sale drastice. La fel de bine știu că lucrul ăsta nu se întâmplă de ieri de azi, ci de foarte multă vreme, iar domnul Pleșu a avut mereu energia să combată în scris, să lupte cu un „alt tip de cenzură, mai subtilă și, întrucâtva, mai perfidă (pentru că avea manierele «libertății»)", după cum scrie chiar domnia sa în articolul de despărțire. A rămas fără

energie într-un an decisiv pentru România? Greu de crezut. Domnul Pleşu invocă şi lipsa finanţării proiectelor intelectuale, care nu respectă principiile corectitudinii politicii. Tot e prea puţin...
Înclin să cred că retragerea are legătură cu ce i s-a întâmplat fiului său, care, am ferma convingere, a fost nici mai mult nici mai puţin decât o victimă a poliţiei politice săvârşite de regimul Dragnea, prin instituţiile de forţă pe care le are în subordine. În acest caz particular mă refer la serviciul secret al Ministerului de Interne. Pe ce mă bazez? Pe faptul că Statul poliţienesc servil lui Dragnea a desfăşurat împotriva fiului lui Andrei Pleşu un întreg arsenal menit a demonstra că este un infractor periculos.
Luni întregi de supraveghere, investigatori sub acoperire, care au încercat să demonstreze că Pleşu junior este un traficant periculos de droguri, o operaţiune în forţă a poliţiei şi o solicitare de arestare. Asta în ciuda faptului că „anchetatorii" au putut demonstra doar că suspectul este doar un banal consumator de droguri uşoare (fumător de marijuana). Ţările civilizate dezincriminează consumul de marijuana în scop recreaţional, ba chiar folosesc această plantă în scopuri medicale.
Să fie foarte clar: ce a făcut Pleşu junior este infinit mai puţin grav decât ce a făcut Dragnea. Fumatul de marijuana este mult mai puţin grav decât corupţia.
Regimul lui Dragnea se luptă cu poliţia politică făcută de George Maior (şi e foarte bine), dar foloseşte aceleaşi metode pe care le incriminează. Se foloseşte de miliţienii care au găsit microfoane în priza lu' Carmen Dan. Miliţieni nu au nicio rezervă să o ameninţe pe jurnalista Emilia Şercan, pentru că le scoate la lumină impostura academică în care se bălăcesc porceşte. N

SILVIU SERGIU
este senior editor al *Newsweek România*

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

CRISTIAN PREDA

Marţafoi

Aşa l-am descris pe liderul PSD în cadrul recentei dezbateri de la Strasbourg despre statul de drept din România. Pe urmă, am regretat. Nu fiindcă acesta n-ar merita să fie criticat. Dimpotrivă. Am avut, însă, remuşcări întrucât termenul e insultător, însemnând „secătură", „derbedeu" sau „golan", iar eu am evitat să-i jignesc pe cei care îmi sunt adversari politici.
Nu a reacţionat, totuşi, nimeni auzind cum mă exprim. Marţafoi e, la urma urmei, un cuvânt blând în atmosfera publică de la Bucureşti. Chiar în momentul în care scriu aceste rânduri, la un post de ştiri e citat un fost premier adresându-i-se unui coleg cu formula: „băi, dementule!". E o picătură dintr-un ocean. Într-adevăr, televiziunile difuzează insulte pe bandă rulantă, pe Facebook ieşi în evidenţă dacă spui lucruri „tari" despre inamici, iar în spaţiile rezervate de gazete comentariilor online se găsesc adevărate colecţii de înjurături.
Cuvântul marţafoi n-a atras atenţia în niciun fel. Nici n-a fost preluat elogios, nici n-a supărat pe cineva. Veţi zice probabil că dorinţa mea de a ieşi în evidenţă a eşuat. Adevărul e că n-am pregătit un discurs înainte de dezbatere, ci am improvizat. „Porumbelul" mi-a ieşit pur şi simplu pe gură. Reflectând „la rece", am realizat că, fără voia mea, am interiorizat modul de exprimare al celorlalţi politicieni.
Ar putea fi altfel? Vocabularul în uz e constrângător. Iar imitaţia e o „lege" cu oarece greutate în dezbaterea publică. Poţi încerca să nu semeni cu ceilalţi, dar uneori codurile culturii publice şi reflexele se dovedesc mai puternice decât tine. Te vorbeşte limba, cum ar zice filosoful.
Şi mai interesant e, însă, altceva. Politica românească a fost mereu aşa. Din secolul al XIX-lea şi până la Al Doilea Război Mondial, limbajul a fost violent, stigmatizarea adversarilor - o regulă, iar ofensele - un mod de a-ţi afirma existenţa în arena publică.
Din ignoranţă sau pur şi simplu din dorinţa de a idealiza trecutul, această parte a memoriei colective e ştearsă. În comunism, limbajul politic era controlat de partidul unic, iar limbajul brutal a îmbrăcat haina standardizată de doctrina oficială: „trădător", „deviaţionist" etc.
Ce trăim în epoca de după 1989 e un amestec de pasiuni pre-comuniste şi de obsesii din cultura politică totalitară: cine nu e în tabăra mea este automat tratat ca „duşman al poporului" şi bombardat cu ocară şi stigmat. Tiparele istorice sunt folosite, iată, pentru a croi prezentul. Problema e că, de la un punct încolo, publicul poate regăsi şi decepţiile din trecut. Iar când s-a mai întâmplat aşa, reacţia lui a fost violentă. În fond, instabilitatea a marcat dezvoltarea noastră politică. Nu uitaţi că, în ultima sută de ani, marţafoii ne-au făcut cadou şase Constituţii... N

CRISTIAN PREDA
este europarlamentar şi profesor de ştiinţe politice la Universitatea Bucureşti

INTERVIU

„George Maior a călcat în picioare pe oricine i-a stat în cale"

Horia Georgescu a vorbit cu *Newsweek România* despre raportul Comisiei de control al SRI, care-l acuză pe fostul director al serviciului secret că a făcut poliție politică

HORIA GEORGESCU, FOST ȘEF al Agenției Naționale de Integritate, a vorbit despre acuzațiile aduse fostului director al Serviciului Român de Informații, acum ambasador în SUA, George Maior și despre folosirea instituțiilor de forță în politică.

***Newsweek România*: Domnule Horia Georgescu, ați citit raportul Comisiei parlamentare de control SRI referitor la George Maior, fostul director al SRI?**

Horia Georgescu: Da, l-am citit. Raportul a fost întocmit pe baza depozițiilor susținute în fața acesteia. Au fost transmise, de asemenea, informații și date de la instituții. Toate acestea au condus la rezultatul materializat prin acest raport.

Sunt corecte informațiile din raport?

Informațiile din acest raport, în opinia mea, sunt corecte.

Ați găsit vreo informație inexactă, tendențioasă, politizată?

Nu. Din punctul meu de vedere, lucrurile sunt prezentate factual. Sunt unele aspecte tehnice care trebuie detaliate. Sper să am ocazia să o fac în acest interviu.

S-o luăm cu începutul: de ce a avut ANI inițiativa semnării unui protocol cu SRI?

Protocolul cu ANI a avut un caracter tehnic, strict legat de IT. A sprijinit Agenția în dezvoltarea sa și, în plus, a asigurat securitatea cibernetică a sistemelor informatice.

Dvs. ați avut această idee?

Da. Aș proceda la fel și astăzi.

Protocolul nu vorbește despre trimiterea de note informative de la SRI către ANI deși această practică a existat. Corect?

Așa este. Protocolul nu are nicio legătură cu transmiterea sesizărilor prin note informative către ANI.

Este vorba de 71 de note informative referitoare la 600 de persoane, trimise în perioada 2012- 2015. Ne dați niște nume?

Cred că această informație, respectiv lista nominală, a fost transmisă de către SRI comisiei de control. Cred că are cel puțin caracter confidențial, dacă nu secret. În raport apar numărul și calitatea persoanelor. Nu pot să vă dau nume pentru că ar fi incorect: unele spețe au fost clasate și, deci, nu au caracter public.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

În baza cărui act normativ au fost trimise aceste note informative?

ANI, conform legii 176/2010, poate fi sesizată de orice persoană fizică sau juridică, deci inclusiv de SRI. Atâta timp cât, prin decizia CSAT, corupția - cu toate componentele ei - a fost calificată ca o problemă de securitate națională, iar ANI a fost înființată pentru a combate corupția prin mijloace administrative, din punctul meu de vedere lucrurile sunt clare: nu exista nicio problemă de ordin juridic ca sesizările de la SRI să fie procesate de către ANI.

De ce își asumau inspectorii ANI notele primite de la SRI în locul serviciului secret?

Aici, într-adevăr, intervine o problemă de legislație care nu este tocmai coerentă. Adică, pe de o parte, practic, noi primeam niște note informative cu caracter clasificat. Orice diseminare către terți ar fi însemnat încălcarea legii cu privire la protecția informațiilor clasificate „secret de stat". Așadar, nu le puteam comunica celor cercetați care era sursa sesizării. Pe de altă parte, cum am spus

anterior, eram obligat legal să primesc sesizări inclusiv de la SRI. Din punctul meu de vedere, asta e o chestiune de legislație care trebuie armonizată. În paranteză, totuși, trebuie spus un lucru: ponderea sesizărilor adresate de SRI din totalul dosarelor aflate pe rolul ANI era de aproximativ 20-30% și, în mare majoritate, aceste sesizări se confirmau și mai departe, în instanță s-au susținut, cu mici excepții. Restul dosarelor de la ANI erau constituite din sesizări ale persoanelor fizice sau juridice. La un moment dat, am identificat un tipar în privința sesizărilor anonime, în sensul că membri ai aceluiași partid politic se denunțau reciproc, disimulând sursa informației. Bineînțeles că, ulterior, dădeau vina pe oricine altcineva pentru delațiuni.

De ce ați acceptat o astfel de practică?
Pentru că ANI, prin lege, repet, era obligată să verifice toate sesizările adresate. Aceste note informative erau sesizări de facto.

Raportul Comisiei SRI susține că conducerea SRI de la acea vreme trimitea către ANI inclusiv referințe despre încadrarea juridică conform căreia persoana care ocupa o funcție publică se afla în stare de incompatibilitate. Despre ce referințe este vorba? Ne puteți da niște exemple concrete?
Într-adevăr, formulările erau concrete. Nu în toate cazurile, însă. Asta nu înseamnă că intern, procedural, nu parcurgeau toate treptele de verificare și control. Uneori, probabil că acele referințe despre încadrarea juridică erau susținute de inspectorii și juriștii ANI, alteori nu. Agenția era interesată de faptele sesizate, nu de comentariile juridice care le însoțeau. Am indicat mai sus de ce nu pot furniza exemple, cu excepția celor menționate de comisie prin raport.

Ați acceptat acest lucru pentru că, la acea vreme, aveați o relație personală cu George Maior? A fost acasă la dvs.
Nu. Nu am acceptat acest mod de lucru pentru că aveam o relație personală cu Maior. Suspiciunile mele cu privire la un mod de lucru au apărut mai târziu și se manifestau în momentele în care anumite sesizări vizau persoane care erau implicate în situații politice în desfășurare. Da, George Maior a fost la mine acasă, inclusiv după ce am ieșit din arest, și mi-a spus ce mare nedreptate mi s-a făcut și, ca să îl citez, că e „o mizerie de dosar și o știe toată lumea". Probabil a uitat.

Ponderea sesizărilor adresate de SRI din totalul dosarelor aflate pe rolul ANI era de aproximativ 20-30%

Ne puteți povesti cum ați construit această relație?
Eu am crezut sincer în acest om și am considerat că împărțim aceleași valori. Au fost zeci de întâlniri și discuții. M-am înșelat grav. Este un om care disimulează, minte și spune fiecărei persoane ce vrea să audă acea persoană. Singurul lui scop era interesul personal, să-și atingă obiectivele personale politice folosind cu bună-știință pârghiile instituționale din calitatea de director al SRI. Observați că trag o linie de demarcație foarte clară între instituția SRI și persoana lui George Maior.

V-a făcut o ofertă să deveniți ministru al Justiției, dacă ajungea premier, iar Victor Ponta președinte?
Da. Dar nu a fost o ofertă, ci o invitație expresă să „fac parte din guvernul" domniei sale și să elaborez planul de guvernare în zona justiției. Mi-a comunicat, la acel moment, că are lista cabinetului gata și planul de guvernare redactat în proporție de 90%. Nu îmi aduc aminte să fi dat un răspuns concret la acel moment. I-am transmis, în schimb, viziunea mea asupra stării sistemului.

Vă întâlneați săptămânal...
Da. Poate și mai des.

Ce discutați la aceste întâlniri?
De la subiecte diverse din plan politic, social și extern până la activitatea operativă a ANI.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

E adevărat că George Maior se interesa de stadiul unor dosare instrumentate de ANI, dar și de cele trimise în instanță?
Se interesa, în principal, de dosarele al căror titular de sesizare era domnia sa și nu numai.

Îi dădeați aceste informații?
Da. Atâta timp cât am considerat că acționez legal, nu aveam de ce să nu discut despre aceste dosare.

Nu putea afla de la SRI? De ce vă întreba pe dumneavoastră?
Ce să întrebe la SRI? Cum făcea dosare politice și iniția sesizări în interes personal? Dumneavoastră credeți că oamenii din SRI nu cunoșteau această practică și nu și-au pus întrebări? Eu sunt sigur că da și recunosc că trebuia ca și eu, la un moment dat, să trec printr-un filtru mult mai critic niște situații cu implicații majore. Nu m-am gândit atunci că singurul scop al lui Maior este să devină premier și pentru asta calcă în picioare pe oricine și orice îi stă în cale.

Comisia SRI susține că discutați cu George Maior despre parlamentari, miniștri, persoane cu funcții de conducere și putere de decizie în stat cu privire la sesizările înaintate de SRI, pentru a influența parcursului politic și/sau viața publică. Despre cine este vorba?
Cu titlu de exemplu, este vorba despre cazurile menționate în raport. Eu nu puteam influența nimic pentru că nu eram eu inițiatorul, nu eu alegeam momentul în care se făcea sesizarea și, nu în ultimul rând, nu eu eram directorul SRI, omul care avea toată informația agregată din România. Și nici nu voiam să fiu prim-ministru. Așa cum am spus mai sus, primeam instituțional o sesizare care trebuia să parcurgă o procedură. Să răspundă Maior de ce a ales anumite persoane și momente pentru a formula sesizări. În fața Comisiei a mințit, implicit referitor la aceste lucruri și în ceea ce privește relația cu mine.

De ce credeți că i-a mințit George Maior pe membrii Comisiei SRI când le-a spus că vă cunoștea vag?
E în fibra lui să mintă instituții, prieteni, chiar și pe partenerii americani. Pentru că știe ce a făcut, știe că a distorsionat adevărul, a dat vina pe alții și a întreprins acțiuni reprobabile, nelegale în raport cu legea de funcționare a SRI. Poate din acest motiv s-a produs și eliminarea mea brutală în martie 2015, pentru a nu se afla cine a fost în spatele unor dosare importante. Sunt printre puținii care știau cum s-a procedat.

George Maior le-a spus parlamentarilor din Comisia SRI că la întâlniri comentați împreună rubrica necrologică? Ce credeți că a vrut să spună?
Eu am perceput această declarație ca pe o amenințare, că sunt mort sau că urmează să fiu mort. Cuvântul „necrologic" este elocvent. Mi-a mai transmis mesaje de amenințare prin terți. Eu îi răspund că, dacă tipul ăsta de abordare este folosit până la 10 dimineața, am de ce să mă tem și să îmi pun întrebări. Dacă este după ora 10, nu mai știi cine vorbește: Johnnie sau Walker (Blue Label). Chiar dacă e la Washington, unde nu-l vede nimeni din România, e penibil să te duci la unele întâlniri abia stând pe picioare.

Informația referitoare la presupusa stare de incompatibilitate a lui Klaus Iohannis era cunoscută din 2010. SRI a sesizat ANI abia pe 20 februarie 2013, fix în ziua în care Iohannis s-a înscris în PNL. Ați discutat cu Maior despre Klaus Iohannis?
Da! A fost un caz de interes special pentru domnul Maior.

Ce v-a spus?
Că s-a trimis o sesizare. Exact în aceeași zi în care Klaus Iohannis era propus vicepremier. Ulterior, m-a abordat și am discutat pe tot parcursul dosarului, inclusiv când acesta s-a aflat pe rolul instanței.

Ce fel de presiuni a exercitat George Maior asupra dvs. pentru a solicita ICCJ devansarea, înainte de momentul alegerilor prezidențiale, a termenului de judecată în cazul a 33 de dosare aflate pe rolul instanței, inclusiv a dosarului lui Iohannis?
Au fost discuții și abordări punctuale. Permiteți-mi să dezvolt această situație cu altă ocazie.

V-a cerut cordial sau imperativ? Au fost și amenințări?
Au fost presiuni imperative care pot fi încadrate și altfel.

De ce ați acceptat? Vă era teamă de Maior sau o făceați în virtutea relației personale?
Indiferent de relația personală, eu discutam cu directorul SRI, nu cu un amic, mai ales pe chestiuni inter-instituționale. Cred că mi-a fost și teamă, într-adevăr, în anumite momente. Mai ales dacă îmi aduc aminte că, la un moment dat, chiar lângă șemineul din biroul său de director al SRI, Maior mi-a spus că „încalc legea" dacă nu dau curs cererilor lui. Când voia, Maior apăsa cu toată greutatea funcției sale pe pârghiile și oamenii de care avea nevoie.

E adevărat că, imediat după alegeri, v-ați întâlnit față în

„Eu am perceput această declarație ca pe o amenințare, că sunt mort sau că urmează să fiu mort"

GEORGE MAIOR (sus) este acuzat că a intervenit pentru a-i rezolva lui Victor Ponta (stânga jos) problemele cu ANAF. Acest lucru a fost dezvăluit de fostul șef al instituției, Sorin Blejnar (dreapta jos)

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA, GEORGE CĂLIN, RAUL GIUGLEA

față cu Klaus Iohannis și acesta v-a amenințat voalat? Era un eveniment public, cu mai multe persoane de față.

Prefer să nu discut de acest subiect. O singură precizare doresc să fac raportat la convingerea pe care o am în prezent că Președintele ales la acea dată de puțin timp a fost profund dezinformat în ceea ce mă priveste.

În 2012, SRI a sesizat ANI în legătură cu o presupusă situație de incompatibilitate în care era Eduard Hellvig din 2014. După 8 ani. Nota informativă nu a mai fost găsită în format fizic la SRI, ci a fost reconstituită din sistemele informatice ale instituției. Ne puteți da amănunte?

Am aflat și eu cu surprindere în cadrul celei de-a doua audieri din cadrul comisiei că unicul exemplar al acelei note informative a fost distrus și reconstituit din sistemul IT al SRI. Acest lucru a fost comunicat chiar de către instituție comisiei. Intuiesc că Maior a vrut să ascundă acest lucru în momentul în care a aflat că Eduard Hellvig va fi propus de președinte pentru funcția de șef al SRI.

Aș vrea să se înțeleagă foarte clar că Hellvig nu a fost un caz singular pentru George Maior, a fost unul din multele cazuri „rezolvate" de fostul șef al SRI prin intermediul unor instituții, nu doar al ANI. Singurul interes pe care Maior îl avea era pur personal, de putere, și nu ezita ca, pentru acest scop, să se folosească de toată influența și de tot capitalul de forță instituțională pentru a demola pe oricine i se opunea. Pentru a-și atinge obiectivele, s-a folosit de instituții și de oameni, iar unul din acești oameni folosiți am fost eu. Nu am înțeles, însă, acest lucru decât atunci când a fost prea târziu pentru mine...

Comisia SRI: „George Maior a făcut poliție politică"

Comisia parlamentară de control SRI îl acuză pe fostul director al serviciului secret, George Maior, de săvârșirea unor acte de poliție politică împotriva mai multor politicieni, printre care Klaus Iohannis, președintele României, și Eduard Hellvig, directorul SRI. Vă prezentăm cele mai importante acuzații la adresa fostului director al SRI:

➤ „[George Cristian Maior] a încălcat legislația care reglementează activitatea instituției pe care a condus-o și a angajat instituția în acțiuni reprobabile, care au lezat interesele partidelor politice, sau ale persoanelor fizice sau juridice. Aceste elemente se circumscriu unor acțiuni de poliție politică, menite să afecteze grav procese democratice, în beneficiul propriu și personal, pentru a obține influență politică nelegitimă, în vederea obținerii funcției de prim-ministru al României, în eventualitatea câștigării alegerilor prezidențiale de către Victor Ponta".

➤ În data de 20 februarie 2013, în ziua în care Klaus Iohannis s-a înscris în PNL, SRI a sesizat ANI în legătură cu o presupusă stare de incompatibilitate în care s-ar fi aflat pe vremea când era primar al Sibiului. Despre această situație se știa din 2010, iar SRI intrase în posesia informației în ianuarie 2013. „[Această situație] denotă un mod de lucru viciat, menit să influențeze viața politică".

➤ „În octombrie 2012, SRI a trimis ANI o notă informativă referitoare la o posibilă stare de incompatibilitate în care s-ar fi aflat domnul Eduard Raul Hellvig încă din data de 1 aprilie 2004, deci asupra unei stări de incompatibilitate produsă cu 8 ani înainte". Parlamentarii subliniază că, în cadrul anchetei, în momentul în care au solicitat SRI să le pună la dispoziție nota, ea „nu s-a mai regăsit în format fizic în cadrul SRI și a fost reconstituită din sistemele informatice ale instituției".

➤ Protocolul dintre SRI și Agenția Națională de Integritate (ANI), semnat în data de 16 martie 2011, nu făcea referire la transmiterea de note informative referitoare la obiectul de activitate al Agenției Naționale de Integritate, deși această practică a existat (...) Conducerea SRI trimitea către ANI inclusiv referințe privind încadrarea juridică conform căreia persoana care ocupa o funcție publică se afla în stare de incompatibilitate (...) Notele de la SRI se materializau exclusiv prin autosesizări ale ANI".

CAPCANĂ

Grăjdanii, sacrificați pentru libertatea șefilor

Înalta Curte de Casație și Justiție a dat recent pedepse dure unui fost secretar de stat și unui fost polițist de la DNA pentru că fotografiaseră documente secrete din dosarul Teldrum. Presupusul beneficiar al acestei acțiuni, Liviu Dragnea, a scăpat de Justiție: el ar fi fost avertizat că SRI și DNA îi pregătesc un flagrant, așa că ar fi anulat întâlnirea la care urma să primească documentele sustrase.

CAZUL ACESTA NU ESTE SINGULAR. *NEWSWEEK ROMÂNIA* vă prezintă mai multe situații în care politicienii de rang înalt au scăpat de urmărirea penală – fie datorită faptului că nu le-a fost ridicată imunitatea, fie pentru că urmărirea s-a oprit, aproape inexplicabil, la ușa lor – în timp ce complicii de rang inferior, cei care i-au slujit, au fost condamnați.

Grăjdan, substantiv comun

Numele de Grăjdan a devenit substantiv comun și semnifică situațiile în care slujbași ai statului s-au lăsat folosiți de decidenții politici și, drept urmare, au ajuns la pușcărie.

În 22 mai 2012, Balaban Grăjdan, în calitate de inspector general al Inspectoratului de Stat în Construcții, a emis către Înalta Curte de Casație și Justiție o adresă prin care inspectoratul contesta existența prejudiciului în dosarul „Trofeul calității", în care era judecat Adrian Năstase.

„Inculpatul a emis această adresă la numai două zile de la numirea sa în funcție și înainte de preluarea efectivă a atribuțiilor specifice funcției de inspector general ISC (...) Inculpatul Balaban Grăjdan a premeditat săvârșirea infracțiunii, deoarece primele ordine emise de acesta în calitatea sa de inspector general al ISC vizau exclusiv facilitarea transmiterii către instanță a acestei adrese prin care îi favoriza pe inculpații judecați de instanța supremă. Conform documentului semnat de inculpat, în cauza penală respectivă, ISC nu ar fi înregistrat niciun prejudiciu financiar-contabil și nu s-ar fi putut constitui parte civilă în procesul penal, invocând în sprijinul afirmațiilor făcute, printre altele, un Raport al Curții de Conturi pentru anul 2004 care nu există", au arătat procurorii de la DNA.

În februarie 2016, Balaban Grăjdan a fost condamnat definitiv la trei ani de închisoare cu suspendare pentru săvârșirea infracțiunii de favorizare a infractorului.

Totuși, în acest dosar, și Adrian Năstase a fost condamnat la doi ani de închisoare.

Baron UDMR, protejat de PSD

De două ori a încercat DNA să-i ridice imunitatea fostului ministru al Mediului, Laszlo Borbely, în 2012 și în 2015. De fiecare dată, parlamentarii majorității pesediste, plus UDMR, l-au protejat. În schimb, procesul presupușilor săi complici a mers mai departe, iar aceștia au fost condamnați.

Borbely a fost acuzat de DNA că, în calitate de ministru al Mediului, ar fi primit de la omul de afaceri Ioan Ciocan foloase necuvenite, constând în renovarea și utilarea unui apartament, în valoare de 80.952 lei, pentru a-și exercita influența asupra unor funcționari din cadrul Administrației Naționale „Apele Române" – instituție aflată în coordonarea Ministerului Mediului - în vederea determinării acestora să favorizeze Lescaci Com SRL

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

NUME ȘI RENUME
Adrian Năstase a ajuns la pușcărie, dar l-a tras după el și pe Balaban Grăjdan, care încercase să îl acopere pe fostul premier. (sus). Sevil Shaiddehh (jos) e urmărită penal, în timp ce Dragnea a scăpat de dosarul Belina. Deocamdată.

din Negrești Oaș la diferite licitații organizate de „Apele Române".

În noiembrie 2016, Szepessy Szabolcs, fost consilier al lui Laszlo Borbely în perioada în care politicianul a fost ministrul Mediului, a fost condamnat la doi ani și șase luni cu executare pentru complicitate la trafic de influență și complicitate la cumpărare de influență.

Afaceriștii Ioan Ciocan și Anton-Petre Molnar au fost condamnați la 2 ani și 6 luni de închisoare pentru cumpărare de influență.

Borbely este acum consilier al premierului Viorica Dăncilă, unde este coleg cu Darius Vâlcov.

Penalii lui Tăriceanu

Un caz uitat de presa din România este cel al ministrului pentru Relația cu Parlamentul, Viorel Ilie (ALDE). În noiembrie 2017, Senatul a blocat solicitarea DNA de ridicare a imunității lui Viorel Ilie, cercetat pentru „instigare la infracțiunea de folosire, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații".

Ce ar fi făcut, de fapt, Viorel Ilie: ar fi vrut să aranjeze examenele de ocupare a unor funcții publice în ministerul pe care-l conduce. În timp ce Viorel Ilie a scăpat, procesul complicilor săi a continuat.

În noiembrie 2018, Felicia-Elena Pop, director de cabinet al ministrului Ilie Viorel, și Mihai-Cornel Zaharia, angajat în cadrul ministerului pentru Relația cu Parlamentul și membru în comisia de concurs, au fost condamnați la câte doi ani de închisoare cu suspendare.

Viorel Ilie este în continuare ministru pentru Relația cu Parlamentul.

LISTA SACRIFICAȚILOR

Balaban Grăjdan – fost șef al ISC
Sevil Shaidehh – fost ministru al Dezvoltării
Valentin Preda – fost secretar de stat
Dan Manolachi – fost polițist judiciar DNA
Szepessy Szabolcs – fost consilier al ministrului Mediului
Felicia Pop – fostă șefă de cabinet a ministrului pentru Relația cu Parlamentul

Tot la ALDE este refugiat și Varujan Vosganian, care a scăpat de două solicitări ale DIICOT de ridicare a imunității, în 2013 și în 2015. În 2013, senatorii liberali s-au abținut de la vot, în 2015 au votat pentru ridicarea imunității. Ambele solicitări vizau dosarul „gaze ieftine pentru Ioan Niculae".

Procurorii l-au acuzat pe Vosganian că, în calitate de ministru al Economiei în guvernul Tăriceanu, l-ar fi ajutat pe acest om de afaceri să cumpere gaze ieftine, la un preț sub cel al pieței. Romgaz ar fi fost astfel prejudiciată cu peste 282 de milioane de lei, sumă reprezentată de discount-urile acordate firmelor lui Niculae.

Deși Vosganian a scăpat, ceilalți membri ai grupării au ajuns în fața judecătorilor. DIICOT i-a trimis în judecată pe fostul ministru al Economiei Adriean Videanu, pe Ioan Niculae, dar și pe alte persoane implicate în această afacere, inclusiv de la Romgaz.

Acuzațiile erau de constituire a unui grup infracțional organizat, delapidare cu consecințe deosebit de grave în formă continuată și complicitate la delapidare cu consecințe deosebit de grave în formă continuată.

În iunie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a returnat tot dosarul către DIICOT, datorită erorilor procedurale. Nu mai puțin de 80 de convorbiri, înregistrări și comunicări, dar și a mai multe documente documente financiar-contabile, extrase de cont și situații

FOTO: INQUAM PHOTOS - GEORGE CĂLINȘ RAUL ȘTEF

financiare au fost anulate de judecătorul de cameră preliminară.

Vosganian este senator ALDE, în prezent.

Statul-paralel îl salvează pe Dragnea

La 8 aprilie 2019, Înalta Curtea de Casație și Justiție i-a condamnat definitiv pe fostul secretar de stat Valentin Răducu Preda și pe Dan Manolachi, fost ofițer de poliție judiciară din DNA. Preda a luat patru ani cu executare, Manolachi, opt ani cu executare.

Ei au fost prinși că fotografiaseră documente secrete din dosarul Teldrum, care-l privea pe Liviu Dragnea. De altfel, în 2019, chiar Victor Ponta a dezvăluit că ținta flagrantului din 2013 era Dragnea, dar acesta a fost avertizat. Potrivit fostului premier, Dragnea avea oameni în DNA, iar unul dintre aceștia, prin intermediul fostului secretar de stat Valentin Preda, a sustras o informare trimisă de SRI la DNA, despre Tel Drum.

Colegii „cârtiței" din DNA au aflat la timp și au pregătit un flagrant pentru momentul în care documentul ajungea la Dragnea. Flagrantul ar fi fost blocat după ce Dragnea ar fi fost informat de o persoană importantă din SRI, astfel încât dosarul penal a continuat doar cu privire la intermediarii care, ulterior, au fost condamnați.

Mai mult, Ponta și Dragnea ar fi mers împreună la sediul SRI pentru a-i cere socoteală lui George Maior, directorul instituției cu privire la operațiunea de flagrant. Ponta a susținut că i se părea revoltător ca vicepremierul său să fie suspectat.

Trafic de influență la ușa lui Ponta

În 2014, o altă anchetă majoră a DNA s-a oprit în antecamera premierului de la acel moment, Victor Ponta. Procurorii DNA au arătat că baronul de Mehedinți, Adrian Duicu, venise la cabinetul lui Ponta pentru a susține numirea unui apropiat într-o structură de conducere a Ministerului de Interne.

La cabinetul lui Ponta, în antecameră a fost chemat însuși Petre Tobă, pe atunci șeful Poliției. Cu toate acestea, ancheta nu i-a pus sub acuzare nici pe Ponta, nici pe Tobă, nici pe șeful de cabinet al lui Ponta, Vlad Stoica. Duicu a primit o banală condamnare de 18 luni de închisoare, cu suspendare, și, recent, revenise în politică prin partidul lui Ponta, Pro România. După scurt timp însă, el a fost demis de la conducerea filialei Mehedinți a Pro România.

FRAIERI
Valentin Preda (sus) a primit 4 ani de închisoare, pentru că a sustras probe dintr-un dosar penal, cel mai probabil pentru Liviu Dragnea. Viorel Ilie a ajuns ministru, șefa lui de cabinet a ajuns la închisoare.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

Ancheta despre „tata-socru", îngropată

În mai 2018, mai mulți foști lideri PSD, în frunte cu Viorel Hrebenciuc, erau condamnați penal, în primă instanță, într-un dosar care viza retrocedarea ilegală a zeci de mii de hectare de pădure. În 2014, când DNA a făcut public acest caz, în el părea a fi puternic implicat și Ilie Sârbu, socrul lui Victor Ponta.

Sârbu și Hrebenciuc erau suspectați că au făcut presiuni asupra conducerii Romsilva pentru a retroceda ilegal acea uriașă suprafață de teren. În ianuarie 2015, dosarul Sârbu a fost disjuns de cel al lui Hrebenciuc și de atunci nu s-a mai auzit nimic de el. În iulie 2018, după ce Kovesi a fost demisă de la DNA, dosarul a fost clasat.

Inițial, DNA susținea că: „În calitate de director general al RNP Romsilva (...) inculpatul Crăciunescu Adam a răspuns solicitărilor nelegale formulate de către inculpatul Hrebenciuc Viorel, prin intermediul suspectului Sîrbu Ilie, referitoare la modul în care RNP Romsilva trebuie să se comporte în legătură cu punerea în posesie, eliberarea titlului de proprietate și litigiile juridice aferente reconstituirii dreptului de proprietate asupra suprafeței de pădure de peste 40.000 de hectare".

În 2014, o altă anchetă majoră a DNA s-a oprit în antecamera premierului de la acel moment, Victor Ponta

În prezent, Ilie Sârbu este vicepreședinte la Curtea de Conturi, instituția care verifică modul de cheltuire a banilor publici, și conduce autoritatea de audit.

Șeful PSD are heliport pe baltă

În ianuarie 2019, Tribunalul Municipiului București a decis începerea judecării pe fond în dosarul Belina, în care Sevil Shhaideh, fost secretar de stat în Ministerul Dezvoltării, este acuzată de abuz în serviciu. Au mai fost trimiși în judecată președintele CJ Teleorman, Adrian Gâdea, precum și o serie de funcționari din Ministerul Dezvoltării și de la biroul de cadastru.

În esență, acest dosar se referă la trecerea ilegală din proprietatea statului în proprietatea județului Teleorman și în administrarea CJ Teleorman a Insulei Belina. În acest scop, Executivul condus de Victor Ponta a emis, în 2013, o hotărâre de guvern.

După doar câteva zile de la transferul către CJ Teleorman, insula a fost închiriată Teldrum. Procurorii au arătat că Dragnea se folosea de insula Belina ca de moșia proprie. „Arătăm că o parte din deplasările efectuate de către numitul Liviu Dragnea pe Insula Belina s-au realizat cu elicopterul, astfel cum rezultă din procesul verbal din data de 20.10.2017, iar în anul 2016, pe insulă, s-a realizat un heliport, funcțional, dar neautorizat de către organele abilitate (...)

Din cele expuse, reiese încă o dată faptul că numitul Liviu Dragnea se comporta cel puțin ca un adevărat posesor al imobilelor, din moment ce el era principalul beneficiar al zborurilor cu elicopterul în zona insulei Belina, iar apariția heliportului vine practic să deservească descinderilor sale în zonă", se arată în rechizitoriul DNA.

În acest dosar, în afară de Shhaideh, procurorii au dorit să o pună sub acuzare și pe Rovana Plumb, ministru al Mediului la momentul emiterii HG-ului prin care Belina ajungea la CJ Teleorman. Plumb a scăpat, întrucât parlamentarii au refuzat să-i ridice imunitatea, și-a păstrat postul de ministru și urmează să ajungă europarlamentar. În acest dosar, Dragnea nu a fost pus sub acuzare. N

PSEUDOACADEMICA

Tudorel Toader, specialist în tortură și hărțuire sexuală, la Chișinău

Singura activitate științifică și academică desfășurată de ministrul Justiției în străinătate a fost în Republica Moldova.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

ROMÂNIA A ADERAT LA UE într-un trecut nu foarte îndepărtat și nu a finalizat procesul de aliniere a legislației autohtone la cea europeană. Ministrul revocat al Justiției trebuie să cunoască foarte bine jurisprudența europeană, să aibă cunoștințe solide de drept comparat, să fie la curent cu tot ceea se discută în materie juridică în Occident.

Ministrul Tudorel Toader, în loc să privească spre vest, s-a specializat în dreptul moldovenesc, el conducând numeroase doctorate la Chișinău.

Newsweek România a parcurs patru teze de doctorat care au fost supervizate de Tudorel Toader în Republica Moldova. Pentru a vedea în ce este specializat ministrul revocat al Justiției.

Analiza științifică a „tratamentului inuman"

În 2017, Toader a fost referent oficial la teza de doctorat „Răspunderea penală pentru tortură, tratament inuman sau degradant" a Danielei Ursu la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova, Chișinău. „Scopul tezei de doctorat constă în elaborarea concepției științifico-practice privind răspunderea penală pentru tortură, tratament inuman sau degradant", se arată în introducerea lucrării.

Noutatea științifică a tezei: „Cercetarea întreprinsă constă într-o încercare, în premieră absolută pentru Republica Moldova, de a soluționa problema științifică constând în fundamentarea reconceptualizării incriminării torturii, tratamentului inuman sau degradant".

La București, Tudorel a arătat că este „tobă de carte" în ceea ce privește tratamentul inuman al deținuților. El vrea ca deținuții să primească bani și zile libere pentru condițiile inumane de care aceștia au avut parte în închisori. Probabil, Tudorel Toader a rezonat cel mai mult cu primul capitol al lucrării, intitulat „Studiu teoretico-normativ privind tortura, tratamentul inuman sau degradant".

„Economia tenebroasă", la control

Toader a fost referent oficial și pentru teza de doctorat „Răspunderea penală pentru practicarea ilegală a activității de întreprinzător", scrisă de Denis Băbălău tot în 2017 la Universitatea de Stat din Moldova.

Ce l-a stârnit pe autor la o asemenea temă: „Este cunoscut că economia tenebră constituie una dintre cauzele principale ale șomajului, ale scăderii nivelului de trai al populației, ale emigrării forței de muncă etc. La

RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU HĂRȚUIREA SEXUALĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Specialitatea 554.01 – Drept penal și execuțional penal

Autoreferatul tezei de doctor în drept

Chișinău, 2016

1

Teza a fost elaborată în cadrul Departamentului Drept penal al Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova

Conducător științific:
STATI Vitalie, doctor în drept, conferențiar universitar
specialitatea 554.01 – Drept penal și execuțional penal

Referenți oficiali:
1. **TOADER Tudorel**, doctor în drept, profesor universitar, România
2. **BERLIBA Viorel**, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar

FACSIMIL
Una dintre tezele de doctorat de la Chișinău la care Tudorel Toader a fost referent oficial.

rândul său, practicarea ilegală a activității de întreprinzător stimulează proliferarea economiei tenebre. Pericolul social al respectivelor infracțiuni constă nu în aceea că făptuitorul obține un profit, dar în aceea că făptuitorul se eschivează de la controlul din partea statului".

Autorul face o analiză comparativă a legislației, dar comparația se face cu state care nu se află în Uniunea Europeană. De unde deducem că Tudorel Toader, referentul tezei, este specialist în legislația penală a statelor non-UE: „la realizarea studiului, drept punct de reper a servit legislația penală a Republicii Moldova și a altor state (a Federației Ruse, Mongoliei, Muntenegrului, Armeniei, Azerbaijanului, Bielorusiei, Bulgariei, Coreii, Estoniei, Georgiei, Letoniei, Lituaniei, Kazahstanului, Kârgâzstanului, Chinei, Serbiei, Slovaciei, Tadjikistanului, Turkmenistanului, Uzbekistanului, Ucrainei etc.) consacrată infracțiunilor reunite sub denumirea de practicare ilegală a activității de întreprinzător".

Ambele teze de doctorat de mai sus, susținute la Chișinău, au fost supervizate în timp ce Toader era ministru al Justiției la București.

La Chișinău, victimele nu se discriminează

Cu un an înainte, pe când era doar rectorul Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, a fost și referentul tezei „Răspunderea penală pentru delapidarea averii străine", susținută de Irina Selevestru la aceeași Universitate din Chișinău. Probabil că Tudorel Toader cunoaște bine „Codul Penal al Republicii Moldova", „Codul penal comentat și adnotat" și „Drept penal. Partea Specială. Vol.II. Chișinău", care se află în bibliografia autorului. Care mai citează din lucrări precum: Скрипников Д.Ю. Присвоение и растрата как способы обращения и изъятия чужого имущества, вверенного виновному.

Autorul crede că nu există discriminare atunci când vine vorba de infractori, respectiv, victime: „nu întotdeauna proprietarul este cel direct afectat în rezultatul săvârșirii infracțiunilor reunite sub denumirea de delapidare a averii străine. Nu există temeiuri de a-l considera doar pe proprietar victimă a infracțiunilor prevăzute. Oricare alt posesor, care deține prerogativele ce-i permit să încredințeze unei alte persoane bunuri în administrare, poate fi victimă a respectivelor infracțiuni".

Referentul Toader a avut o altă optică atunci când a încercat o remodelare a noțiunii de abuz în serviciu (declarată, ulterior, neconstituțională:). Voia ca abuzul în serviciu să fie pedepsit doar dacă se face „în scopul de a obține pentru sine, soț, rudă, sau afin până la gradul al II lea inclusiv, un folos patrimonial și prin aceasta cauzează o pagubă, certă și efectivă".

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

„A ucis“ un autor de manuale

Unul dintre manualele pe care, în propriul CV, Tudorel Toader mărturisește că l-a redactat în colaborare este „Drept penal român. Partea specială“. Cea dintâi ediție a apărut în anul 1994. Alături de Toader, pe copertă se regăsește și numele lui Octavian Loghin. Din informațiile noastre, Tudorel Toader a fost asistentul lui Octavian Loghin. La momentul decesului acestuia din urmă, ar fi primit catedra de drept penal. La câțiva ani, numele lui Octavian Loghin dispare de pe manual, iar autor rămâne doar Toader.

CV Tudorel Toader

1960 Se naște la Iași,
1986 Facultatea de Drept - Universitatea „Al.I. Cuza“ din Iași,
1986 Procuror la Procuratura locală Panciu, județul Vrancea,
2003 Profesor Universitar Iași,
2004 Decan Univeristatea Ioan Cuza, Iași,
2006 Judecător la Curtea Constituțională a României,
2013 Dr.h.c. - Universitatea „Bogdan Petriceicu Hașdeu“, Cahul, Republica Moldova,
2016 Rector – Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași,
2017 Ministru al Justiției. Este membru în Comisia de la Veneția.

Studiile din străinătate nu acoperă chestiunea

O a patra teză la care Toader a fost referent se numește „Răspunerea penală pentru hărțuirea sexuală în Republica Moldova“ și a fost susținută de Mihaela Botnarenco. Autorul susține că „nu există o clarificare plenară a înțelesului noțiunilor utilizate de... natura juridică a faptei de hărțuire sexuală“, iar „oamenii de știință nu au realizat o analiză a practicii judiciare în materia hărțuirii sexuale“, iar „studiile din străinătate nu acoperă decât parțial unele probleme legate de interpretarea hărțuirii sexuale“.

„Noutatea și originalitatea științifică a tezei rezidă în cercetarea detaliată a răspunderii penale pentru hărțuirea sexuală, investigația având caracter de pionierat în spectrul lucrărilor realizate în Republica Moldova la tema examinată. În acest sens, este prima lucrare în care este analizată practica judiciară în materie, în paralel fiind formulate un set de propuneri de lege aferente în vederea îmbunătățirii cadrului incriminator examinat“, arată autorul în lucrarea la care Toader a fost referent.

Poate că nu ar fi fost în centrul atâtor controverse, dacă ar fi aprofundat toate elememtele juridice de mai sus cu referire la Uniunea Europeană și nu la Republica Moldova.

Calitatea școlii juridice din Moldova este foarte scăzută, arată un raport al Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior - ARACIS. Lipsurile programelor de studii la Drept din Republica Moldova, sunt nenumărate și vizează: pregătirea profesorilor, curiculla, nivelul de cercetare, dotările.

Șef la el acasă

Newsweek România a publicat, pe larg, „mapa“ profesională și educațională a ministrului Tudorel Toader. Tudorel Toader nu a dat studiilor sale o anvergură europeană. Ministrul nu vorbește și nu înțelege nicio limbă străină. Toader nu este priceput nici măcar în mânuirea calculatorului. A publicat câteva articole în limba engleză pe subiecte strict autohtone. Niciunul nu îl are ca unic autor. În absența unei activități didactice ori științifice consistente în Europa, Toader a fost onorat, a supervizat articole sau a fost referent științific la trei universități din Republica Moldova.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

PLATFORMĂ ONLINE

ACORDUL DE PARTENERIAT ECONOMIC UNIUNEA EUROPEANĂ – JAPONIA

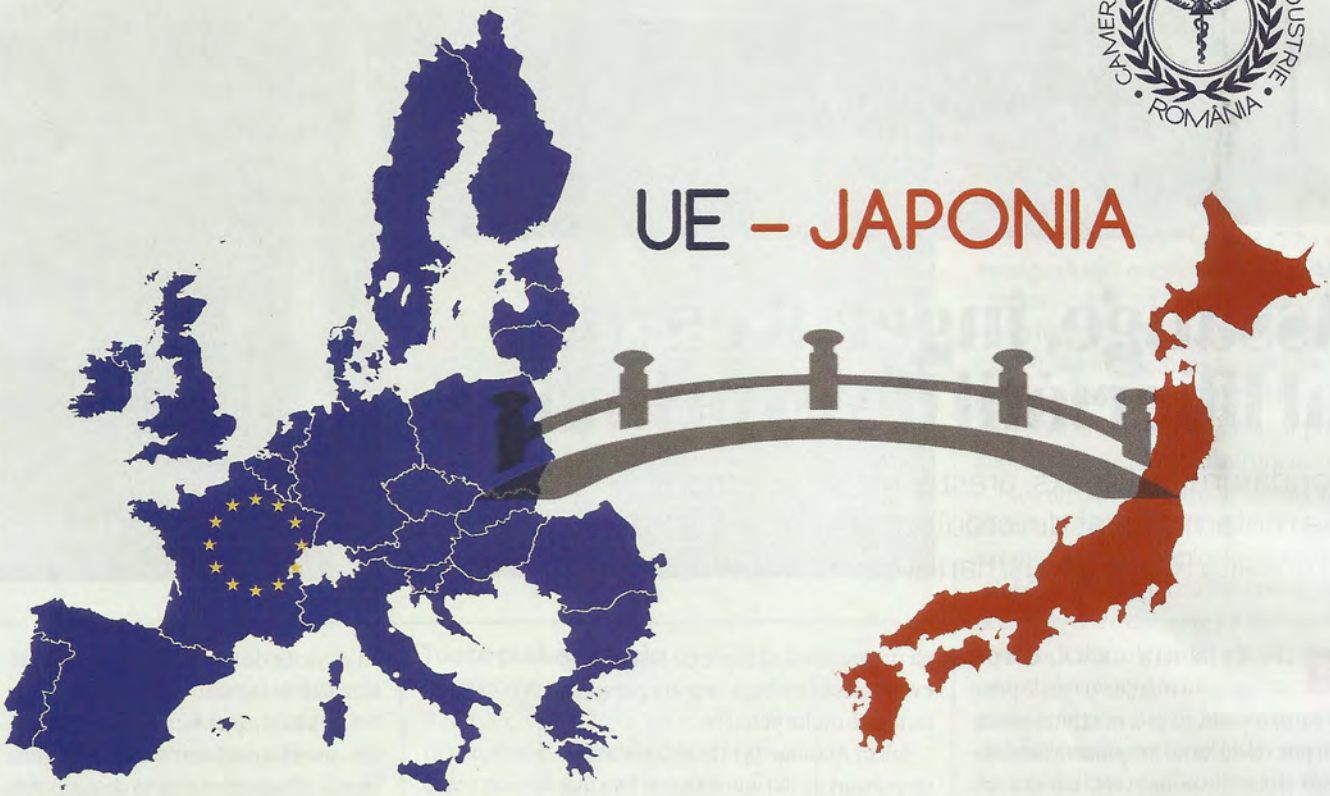

Camera de Comerţ şi Industrie a României
invită la dialog oamenii de afaceri
pe tema implementării
Acordului de Parteneriat Economic UE-Japonia

www.ccir.ro

WIKILEAKS

Assange, îngerul căzut al libertății de exprimare

Fondatorul Wikileaks, arestat recent la Londra, s-a metamorfozat din eroul antisistem la nivel global în unealta Rusiei și dușman al democrației liberale

„ÎN CELE DIN URMĂ, OMUL acuzat că a mânjit cu fecale pereții camerei sale, că și-a maltratat pisica și a pus relele lumii în spinarea feministelor și a scriitorilor evrei, a fost scos din ambasada Ecuadorului din Londra, semănând cu un Saddam Hussein acoperit cu zahăr pudră, tras afară din gaura lui de păianjen".

Debutul articolului din *The Atlantic* nu este deloc prietenos cu fondatorul Wikileaks. Titlul este, de altfel, extrem de sugestiv: „Julian Assange a primit ceea ce merita".

Ce este frapant la acest personaj notoriu, este că, în mai puțin de un deceniu, s-a metamorfozat, dintr-un veritabil erou al libertății de exprimare, speranța jurnalismului și eroul așteptat de stânga progresistă să lupte cu Sistemul și eventual să-l învingă, într-un personaj cu foarte multe pete.

Julian Assange (47 de ani) are multe răspunsuri de dat autorităților. Din mai multe țări. Cel puțin două. Celor americane, pentru divulgare de informații secrete, și celor suedeze, pentru acuzațiile de agresiune sexuală aduse de două femei.

Un personaj pe care mulți dintre suporterii săi au ajuns realmente să-l deteste. *The Atlantic* este nemilos cu el, catalogându-l drept „prefăcut, cerșetor în căutare de simpatie, megaloman și promiscuu".

Ce este detestabil la Assange? În primul rând, „legăturile cu hackerii ruși și cu serviciile de informații ale Rusiei care sunt fără de tăgadă".

De altfel, publicația americană sus-menționată remarcă că singurii care au filmat arestarea sa de către Poliția Metropolitană britanică au fost cei de la Ruptly, serviciul online de video-streaming din Berlin al Russia Today, postul de știri în limba engleză al guvernului rus.

„Ne putem întreba cum singurul ajuns la fața locului a fost organul de propagandă al Kremlinului, înregistrat în SUA drept agent străin", punctează *The Atlantic*.

Julian Assange a fost săltat din incinta misiunii diplomatice după ce președintele Ecuadorului, Lénin Moreno, i-a revocat dreptul de azil fondatorului Wikileaks după mai bine de șapte ani.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

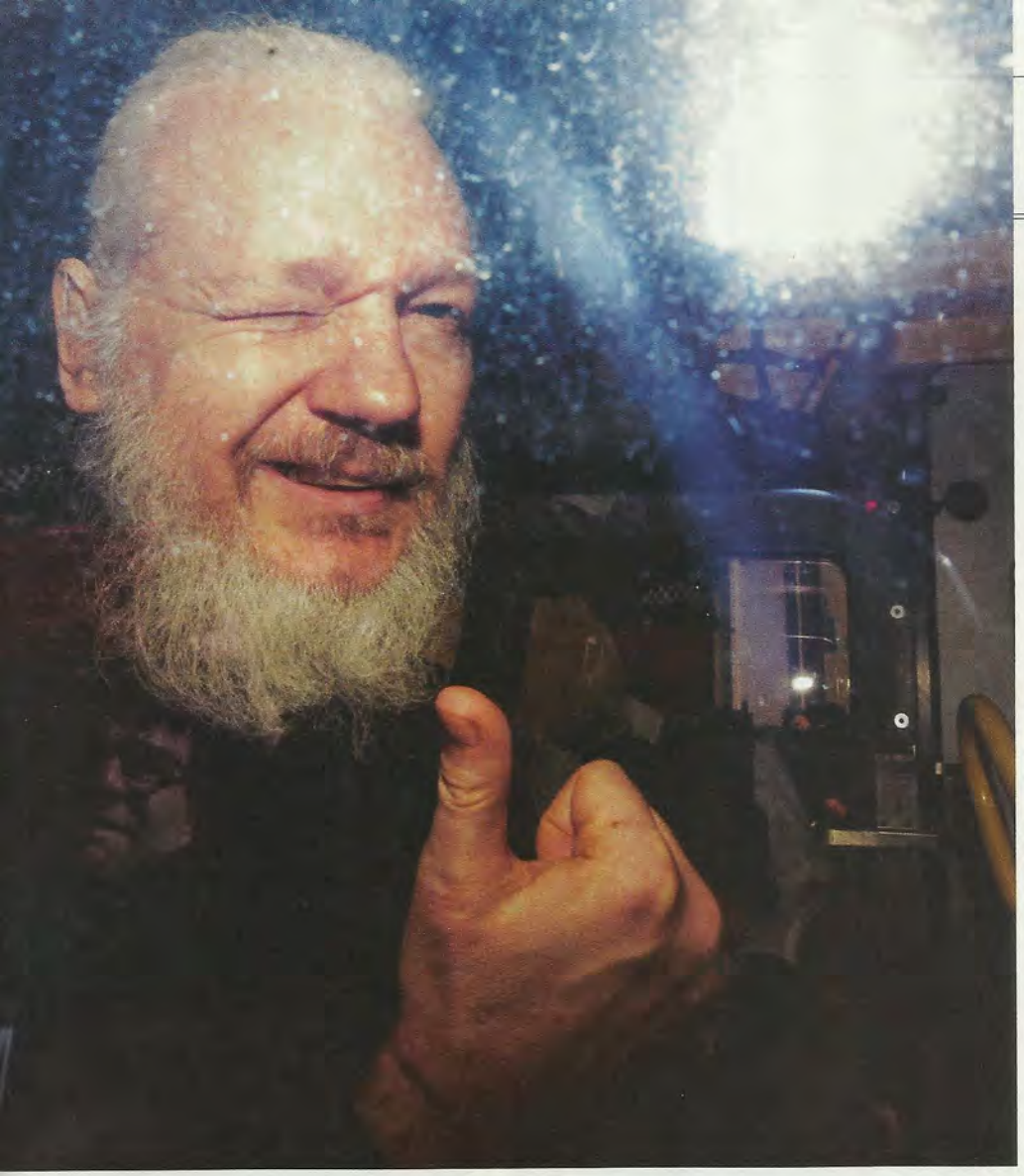

FOTO: GETTY IMAGES

Motivul? „Comportament agresiv".

Ministrul de Interne, Maria Paula Romo, a detaliat: Assange a „redecorat" ambasada cu excremente, refuza cu obstinație să se spele sau era vizitat des de indivizi dubioși din străinătate.

A fost acuzat că a intervenit în „chestiunile politice interne din Ecuador", ceea ce înseamnă că Wikileaks a dezvăluit informații despre unii înalți oficiali ecuadorieni corupți.

Maria Paula Romo le-a povestit jurnaliștilor că Assange și WikiLeaks au menținut legături cu doi hackeri ruși, care trăiesc în Ecuador și care au lucrat cu un fost ministru de externe al țării, Ricardo Patiño , pentru a destabiliza administrația lui Lenin Moreno. Patiño a infirmat, însă, ipoteza.

Toate pistele duc la... Moscova

Relația cu Moscova este, însă, certă. Procurorul special Robert Mueller, care a pus sub acuzare 12 agenți ai GRU specializați în operațiuni cibernetice, a sugerat că, în cel mai bun caz, Assange a fost un complice involuntar în campania GRU de a influența alegerile prezidențiale din SUA în 2016.

Legăturile lui Assange cu hackerii și serviciile secrete rusești sunt evidente

Mike Pompeo, actualul director CIA și beneficiar indirect al implicării lui Assange în alegerile prezidențiale din 2016 de partea lui Donald Trump, are însă o părere mult mai tranșantă. El a catalogat WikiLeaks ca pe „un serviciu de informații neoficiale ostil, antrenat adesea de actori statali precum Rusia."

O altă informație importantă în context: diplomații ruși au clocit, încă de la sfârșitul anului 2017, un plan pentru a-l exfiltra pe Assange din ambasada ecuadoriană, după cum a scris *The Guardian*. „Patru surse independente una de cealaltă au declarat că Kremlinul este dispus să ofere sprijin pentru acest plan - inclusiv posibilitatea de a-i permite lui Assange să călătorească în Rusia și să locuiască acolo. Una dintre surse a susținut că un om de afaceri rus neidentificat a servit ca intermediar în aceste discuții. În cele din urmă s-a enunțat la acest plan pentru că a fost considerat prea periculos", au scris jurnaliștii britanici.

Încă un detaliu relevant: în 2015, publicația *Focus Ecuador* a scris că Julian Assange a stârnit suspiciune în rândul ofițerilor serviciului de informații din Ecuador, SENAIN, care l-a spionat în ambasadă timp de ani de zile. „În unele cazuri, [Assange] a cerut să-și poată alege propriul personal de securitate în cadrul ambasadei, preferându-l pe agenții de naționalitate rusă", au scris jurnaliștii ecuadorieni.

Agresiune sexuală

Julian Assange s-a refugiat mai mult de șapte ani în ambasada Ecuadorului pentru a evita extrădarea în Suedia, unde este așteptat să răspundă unor acuzații de agresiune sexuală, pe care I le-au adus două femei. Cea mai gravă dintre acuzații este cea de viol.

Procurorii suedezi au suspendat ancheta în 2017, după cinci ani de eforturi zadarnice de a avea access la suspect și a-l confrunta. Situația s-ar putea schim-

ba, după ce avocatul acuzării a depus o cerere de redeschidere a cazului.

Mulți comentatori occidental au susținut că Julian Assange este victima unui complot internațional, pus la cale pentru a reduce la tăcere un adept curajos al adevărului. Suporterii lui Assange au susținut chiar, fără a furniza nicio dovadă, că cele două femei care l-au acuzat erau, de fapt, agenți americani deghizați și că Marea Britanie și-a îndeplinit doar „datoria de servant al imperiului american și i-a întins o plasă."

Corespondentul revistei britanice *New Statesman,* David Allen Green, specializat în domeniul juridic, a muncit mult în 2012 pentru a demonta alegațiile potrivit cărora Assange nu-și putea permite să meargă în Suedia, pentru a-i confrunta pe acuzatorii săi, deoarece ar fi fost trimis instantaneu la Guantanamo.

Din contră, a observat Greene, dacă ar fi acceptat să meargă la Stockholm, așa cum ar fi procedat orice om care se știe nevinovat, extrădarea sa în SUA ar fi fost și mai dificilă, deoarece ar fi fost nevoie și de consimțământul Suediei, nu doar de cel al Marii Britanii. Cu toate acestea, Assange a evitat să apară în fața Justiției și s-a plâns în permanență că este „prizonier politic".

În 2010, judecătorul care a respins acuzațiile de persecuție formulate de Aassange, l-a numit pe acesta un „narcisist care nu-și poate depăși interesele sale egoiste".

Destinatar, publisher și hoț de informații secrete

Un mare juriu din SUA l-a condamnat nu doar pentru publicarea de informații secrete, ci și pentru furtul lor.

Începând din ianuarie 2010, Bradley Manning (devenit ulterior Chelsea Manning), un soldat gay al armatei americane, a început să furnizeze Wikileaks o primă tranșă din cele aproape trei sferturi de milion de documente clasificate și neclasificate militare și diplomatice, obținute de pe serverele guvernului american. A fost vorba, în mare parte, de fișiere despre războaiele din Afganistan și Irak, dar și telegrame diplomatice ale Departamentului de Stat al SUA.

Ulterior, Manning a început să aibă ezitări în a trimite mai multe documente, moment în care Assange s-a transformat, dintr-un destinatar și publisher de documente clasificate, într-un agent de recuperare ilicită a acestora.

Un pasaj relevant din actul de acuzare: „La data de 8 martie 2010, Assange a fost de acord să-l ajute pe [Chelsea] Manning să spargă o parolă stocată pe computerele Departamentului de Apărare al SUA conectate la Secret Internet Protocol Networks, o rețea guvernamentală a Statelor Unite folosită pentru documente și comunicații clasificate".

„Un lucru pe care niciun jurnalist nu-l poate face fără să știe că consecința imediată va fi pierderea slujbei, a reputației și a libertății în mâinile FBI", comentează *The Atlantic.*

Cine este, de fapt, Julian Assange?

Dar cine este Julian Assange? Ce trăsături de personalitate are, ce vulberabilități? Cel mai relevant articol pe această temă a fost scris de Bill Keller, fost editor executiv și editorialist al cotidianului *The New York Times,* actualmente scriitor de succes.

Un bun cunoscător al spațiului rus, având în vedere că, între 1986 to 1991, a condus redacția din Moscova a NYT. A scris pe larg despre sfârșitul Războiului Rece și disoluția Uniunii Sovietice și a fost răsplătit în 1988 cu un Premiu Pulitzer.

În 2011, Keller a povestit cititorilor *New York Times* întreaga aventură a dezvăluirilor Wikileaks, celebrul ziar fiind printre cele trei acceptate de Julian Assange să publice celebrele documente, împreună cu *The Guardian* (Marea Britanie) și *Der Spiegel* (Germania).

Assange nu doar a publicat secretele SUA obținute de Manning, dar l-a și ajutat să le fure

„Ca și cum nu era destul destul de complicat, proiectul a implicat o sursă evazivă, manipulative, volatilă și, în cele din urmă, ostilă *NYT* și *The Guardian*. L-am privit pe Assange ca pe o sursă, nu ca partener sau colaborator, ca pe un om care avea în mod clar agenda sa", a scris Bill Keller

Celebrul jurnalist a început prin a relata povestea „celei mai mari lovituri dată de WikiLeaks statului american": publicarea, în aprilie 2010, a filmelor realizate de unul dintre cele două elicoptere americane implicate în incendierea unei clădiri din Bagdad, în 2007, incendiu în care au murit 18 persoane.

Unii dintre cei care apar în film erau înarmați, alții nu prezentau nicio amenințare. Doi erau jurnaliști pentru agenția de știri Reuters. „Filmul, împreună cu coloana sa sonoră, a fost îngrozitor de privit. O umilință pentru armata americană. În zelul său de a face din film o piesă de propagandă anti- război, Assange a lansat și o versiune care ignora faptul că unul dintre irakieni avea asupra sa un lansator de rachete și a împachetat această versiune manipulată sub titlul de «Victime colaterale»", scrie Keller.

El punctează că, de-a lungul colaborării cu fondatorul Wikileaks, Assange a refuzat să precizeze cum intrase în posesia materialaului secret. Ulterior s-a aflat că sursa filmului, a comunicărilor militare și a telegramelor diplomatice a fost Bradley/Chelsea Manning.

Eric Schmitt, corespondentul *NY Times* de la Washington, l-a întâlnit pe Assange în redacția de la Londra a *The Guardian*. „Eric i-a făcut o primă evaluare a omului care urma să fie o prezență importantă în viața noastră. «Este înalt - probabil de 1,80 sau 1,90 m - cu piele palidă, ochi gri și un păr sur care îți atrage atenția. Era în alertă, dar destul de răvășit, purta o haină de culoare deschisă, o cămașă murdară de culoare albă, adi-

BRADLEY MANNING (sus), actualmente Chelsea, a fost grațiat/ă de Barack Obama pentru infracțiunile sale. Anna Ardin (stânga jos) și Sofia Wilen (dreapta jos) speră ca Assange să nu scape de acuzațiile de agresiune sexuală.

dași tociți și șosete albe murdare, strânse în jurul gleznelor. Mirosea ca și cum nu ar fi făcut duș de ceva zile. Și-a dat jos de pe umeri un rucsac în care avea mai multe laptopuri, cabluri, telefoane mobile, hard-disk-uri și stick-uri de memorie, pe care avea depozitate secretele WikiLeaks», mi-a scris Eric mai târziu.

Paranoic

Reporterii celor trei prestigioase publicații l-au văzut de la început pe Assange drept „un tip inteligent și educat, extrem de adaptat noutăților tehnologice, dar arogant, conspirativ și, ca o ciudățenie, credul".

Cu ocazia unui prânz luat la cantina *The Guardian*, Assange a povestit cu deosebită convingere despre o arhivă din Germania, care ar fi conținut dosarele fostei poliții secrete comuniste, Stasi. Acest birou, a afirmat Assange, a fost complet infiltrat de foștii agenți Stasi, care ar fi distrus în liniște documentele pe care le-au încredințat să le protejeze. Jurnalistul *Der Spiegel*, John Goetz, care a scris pe larg despre Stasi, a ascultat plin de uimire. „E o prostie totală", a exclamat el. „Unii foști angajați Stasi au fost angajați ca agenți de pază în birou, dar înregistrările erau bine protejate", a spus el.

Altă dată, Assange le-a povestit jurnaliștilor că a distribuit copiile criptate ale întregii sale arhive secrete către fanii săi, iar dacă siteul WikiLeaks era închis sau dacă ar fi fost arestat, le-ar fi furnizat cheia pentru a face publice informațiile.

„Eric Schmitt mi-a spus că, pentru toate teoriile conspirației întunecate și bombastice, Assange avea un pic din Peter Pan în el. Într-o seară, când toți se plimbau după cină, Assange s-a depărtat brusc de grup printr-un salt copilăresc. Schmitt și Goetz priveau siderați. Apoi, la fel de brusc, Assange s-a oprit, s-a întors brusc în grup și a continuat conversația exact din punctul în care o întrerupse", a povestit Keller.

Agendă proprie

Trei luni mai târziu, cotidianul francez *Le Monde* a fost acceptat în grupul ziarelor care aveau acces la documentele Wikileaks și a fost publicat episodul doi, despre războiul din Irak, articole despre cum SUA au închis ochii la torturarea prizonierilor de către forțele irakiene, care colaborau cu americanii etc.

Julian Assange voia să dezvăluie numele informatorilor SUA și era interest de dimensiunea politică a dezvăluirilor lui Bradley Manning. „După publicarea episodului al doilea, relația *New York Times* cu Julian Assange, sursa noastră, a trecut de la precaut la ostil. Am vorbit cu Assange telefonic de câteva ori și i-am ascultat plângerile. Era supărat că am refuzat să publicăm în articolele noastre din ediția online un link activ către site-ul WikiLeaks. O decizie pe care am luat-o, pentru că ne-am temut - pe bună dreptate, după cum s-a dovedit - că site-ul său a dezvăluit numele unor informatori de rang inferior ai americanilor și i-ar fi transformat în ținte ale talibanilor", a relatat editorul *NYT*.

„- Unde e respectul? Unde e respectul?", l-a întrebat Assange pe Keller.

La una din primele runde de documente WikiLeaks, despre războiul din Afganistan, Julian Assange a dezvăluit numele a zeci de afgani, pe care *The New York Times* și alte publicații le-au eliminat. Câteva luni mai târziu, un purtător de cuvânt al talibanilor a declarat că insurgenții afgani monitorizau site-ul WikiLeaks și făceau o listă cu „trădători".

FOTO GETTY IMAGES

„Lui Assange nu-i păsa. Își dorea ca numele lor să fie publicate", au dezvăluit ulterior jurnaliștii Luke Harding și David Leigh în cartea „WikiLeaks: Războiul lui Julian Assange împotriva secretelor".

La acel moment, jurnaliștii *The Guardian* care colaborau cu lucrau cu WikiLeaks au încercat să-I explice lui Assange de ce era reprobabil să publice numele afganilor care lucrau cu trupele americane. Răspunsul lui Assange i-a lăsat mască: „Ei bine, ei sunt informatori . Deci, dacă sunt omorâți, au ajuns la ei. Merită".

Ulterior, WikiLeaks a urmat exemplul instituțiilor de știri și i-au protejat pe colaboratorii americanilor. Assange a descries acest lucru cu sintagma „minimizare a răului".

Un alt episod relatat de Bil Keller este edificator pentru agenda paralelă jurnalismului pe care Julian Assange o avea. „M-a sunat la un moment dat să-mi spună cât de mult i-a displăcut profilul lui Bradley/Chelsea Manning pe care l-am publicat în ziar. Articolul dezvăluia faptul că, în copilărie, Manning era un tip marginalizat. Un alt detaliu din viața sa: era stresat de faptul că era un homosexual în Armata SUA. Assange s-a plâns că am «psihologizat» prea mult personajul Bradley/ Chelsea Manning și nu neam concentrat pe dimensiunea politică a poveștii", a povestit Keller.

Momentul care a aruncat în aer relația Wikileaks - NY Times, „picătura care a umplut paharul" a fost un profil al lui Julian Assange, scris de jurnaliștii John Burns si Ravi Somaiya și publicat pe prima pagină a *The New York Times* pe 24 octombrie 2010. Articolul dezvăluia o serie de fracturi în interiorul „WikiLeaks", atribuite de criticii lui Assange stilului său autoritar de management. Assange i-a spus lui Keller că articolul este „alunecos", lucru pe care l-a scris și pe diverse forumuri publice.

„Am început să mă gândesc la Julian Assange ca la un personaj dintr-un thriller al scriitorului suedez Stieg Larsson - un om care putea fi în același timp erou sau personaj negativ, într - unul dintre romanele sale foarte bine vândute, care îmbină contra-cultura hackingului, conspirația la nivel înalt și sexul", a scris Bill Keller în articolul din *NYT*.

Peste șapte ani a petrecut Assange în ambasada Ecuadorului din Londra. El a ținut conferințe de presă de la unul din balcoanele clădirii

A încercat să cenzureze New York Times

În octombrie 2010, WikiLeaks a pus la dispoziția *The Guardian* cea de-a treia arhivă: un sfert de milion de comunicări între Departamentul de Stat al SUA și misiunile sale diplomatice din întreaga lume.

De data aceasta, Assange a solicitat cotidianului britanic să nu împartă materialul cu *The New York Times*. I-a anunțat pe jurnaliști că a inițiat discuții cu alte două organizații media din SUA - *The Washington Post* și lanțul McClatchy - și intenționează să le invite în grup, în locul *NYT*. De asemenea, o invitație a fost adresată *El País*, cel mai important ziar spaniol.

The Guardian nu a agreat cererea lui Assange. Aveau o bună relație de lucru cu jurnaliștii *NY Times*, articolele din acest ziar au fost citite de o audiență americană foarte mare, jurnaliștii săi au oferit context și reacții ale guvernului american.

„Am început să realizăm că Assange pierdea controlul asupra secretelor. Un jurnalist independent, Heather Brooke, obținuse materiale de la un disident al WikiLeaks și s-a alăturat unei alianțe cu The Guardian. În săptămânile următoare, în Liban, Australia și Norvegia au apărut serii de telegrame. David Leigh, șeful investigațiilor *The Guardian,* a tras concluzia că aceste scurgeri eliberează ziarul său de orice angajament cu Wikileaks și a furnizat *NYT* telegramele", a relatat Keller.

În 1 noiembrie 2010, Assange și doi dintre avocații săi au dat buzna în biroul editorului Alan Rusbridger, furioși că *The Guardian* și-a afirmat independența și suspicioși că *NYT* ar putea fi în posesia telegramelor diplomatice.

Întâlnirea a durat circa opt ore. Assange a atacat vehement *NY Times,* iar jurnaliștii *The Guardian* au încercat să-l liniștească. În cele din urmă, Alan Rusbridger și Georg Mascolo, redactorul șef al *Der Spiegel,* și-au afirmat intenția de a continua colaborarea cu *The New York Times*. Assange nu a avut de ales pentru că ziarul american avea deja toate documente.

După o săptămână, fondatorul Wikileaks l-a amenințat pe Ian Fisher, editor adjunct specializat în relații internaționale al *NYT,* coordonator principal al procesării telegramelor diplomatice, care venise la Londra să pună la punct detaliile finale ale publicării. „Întâlnirea cu ceilalți jurnaliști a mers fără probleme, chiar și după sosirea lui Assange. «Un comportament foarte ciudat», mi-a scris Fisher ulterior întâlnirii. «Fără niciun țipăt sau schimbări nebunești de dispoziție». După cină însă, în timp ce Fisher se pregătea de plecare, Assange s-a smuls de grup, s-a apropiat de el și l-a amenințat la despărțire: «Spune-mi, ai un avocat?» Fisher a răspuns afirmativ. «Ar fi bine să fii»", a relatat editorul *NYT*.

A schimbat Wikileaks jurnalismul?

Bill Keller a scris că Julian Assange a fost auzit lăudându-se că a fost un maestru-

CELEBRUL jurnalist al *NY Times*, Bill Keller, nu consideă că Julian Assange a schimbat modul de a face jurnalism. În imaginea de jos, Lenin Moreno, președintele Ecuadorului.

păpușar, că a recrutat mai multe publicații, le-a forțat să lucreze concertat și a corectat această muncă. „Aiureli", spune jurnalistul american. „De-a lungul acestei experiențe l-am tratat pe Julian Assange ca o sursă. Nu ca pe o sursă pur și simplu, pentru că relația cu sursele nu este simplă. Assange nu a făcut excepție. Nu am respectat agenda sa, nu am propagat retorica sa, am luat lucrurile pe care le-a spus la adevărata lor valoare, nu i-am aplaudat metodele și, cel mai important, nu i-am permis să ne cenzureze", a pus Keller lucrurile la punct.

Apoi a subliniat cu tărie că „obligația unei instituții independente de știri este de a verifica materialul, de a furniza contextul, de a exercita o judecată responsabilă cu privire la ce publică, de a nu publica fără să înțeleagă ce publică." „Asta am făcut", și-a asigurat el cititorii.

Bill Keller a contestat teoria că apariția WikiLeaks a schimbat radical modul în care este făcut jurnalismul. „Sincer, cred că impactul WikiLeaks este supraevaluat. Cu mult înainte de nașterea WikiLeaks, Internetul a transformat peisajul jurnalismului, creând o piață larg deschisă și globală, un acces mai ușor la public și surse, un metabolism mai rapid, o nouă infrastructură de partajare și verificare a informațiilor și o afectare a confidențialității și a secretului. Assange a susținut în repetate rânduri că a creat ceea ce el a numit «jurnalism științific», ceea ce înseamnă că cititorii primesc materia primă și decid singuri dacă articolele scrise de jurnaliști sunt de încredere. Ziarele au publicat însă documente de când există ele și, de când Internetul a eliminat restricțiile de spațiu, am făcut acest lucru și mai abitir", a fost pledoaria sa.

El a respins cu sarcasm și ipoteza că Wikileaks ar reprezenta „un triumf cosmic al transparenței", argumentând că majoritatea dezvăluirilor au venit dintr-o singură sursă, „un soldat american suficient de frustrat încât să riște mulți ani de închisoare". „Este posibil ca apariția unor brokeri de informații online, precum WikiLeaks sau OpenLeaks- un site derivat din Wikileaks înființat de un coleg al lui Assange pe nume Daniel Domscheit – Berg - să-i ispitească pe avertizorii de integritate (whistleblowers) să colaboreze, de teamă că ar putea fi prinși dacă intră în contact cu o organizație de presă tradițională. Dar bănuiesc că nu am ajuns la o asemenea stare de anarhie a informațiilor. Cel puțin nu încă", a fost concluzia fostului editor al *The New York Times*.

Cele mai importante dezvăluiri despre România

Înainte de suspendarea din 2007, Geoană s-a întâlnit în secret cu Băsescu

Mircea Geoană, la acea vreme președinte al PSD, le-ar fi spus, în 2007, oficialilor americani că și-a dat toată silința să găsească o soluție amiabilă prin care să nu se ajungă la suspendarea președintelui Băsescu și că s-ar fi întâlnit în secret cu șeful statului de două ori, arătând că oamenii din partid l-ar „omorî" dacă ar afla.

Geoană s-ar fi dus la Moscova în 2009 cu avionul lui Vântu

O telegramă secretă, transmisă la Washington de Ambasada SUA la București în 2009, relatează episodul unor vizite la Moscova ale lui Mircea Geoană, menționându-se că dezvăluirea „a implicat faptul că Geoană s-a dus la Moscova cu avionul oligarhului Sorin Ovidiu Vântu".

Continuare în pagina următoare ➤

FOTO: GETTY IMAGES

Băsescu s-a certat cu Geoană pe tema dosarelor lui Năstase
Traian Băsescu l-ar fi amenințat pe Mircea Geoană că „dă drumul în public" dosarelor lui Adrian Năstase, pentru a-i demonstra că plângerile penale împotriva fostului premier sunt de la membri PSD, conform unei relatări a șefului ANI, Cătălin Macovei, preluată de diplomații americani la București.

Îngrijorări legate de trupele din Irak
„Angajamentul Guvernului României de a continua alături de coaliția din Irak a slăbit considerabil după formarea guvernului ultra-minoritar al premierului Călin Popescu Tăriceanu. Premierul este așteptat să preseze pentru o decizie politică în CSAT, la mijlocul lunii mai, de a retrage toate trupele românești din Irak", se arată într-o telegramă din 2007, clasificată confidențial.

Înțelegere între Guvernul român și mafia arabă
Consilierul UE Onno Simmons a atras atenția că „unele surse ar fi spus că există o «înțelegere» între «anumite grupuri arabe» și Guvernul României: «Lăsați-ne să spălăm bani (în România) și nu vom ataca țiне românești»".

Biden a cerut reluarea adopțiilor internaționale
„Vicepreședintele Joe Biden l-a implorat pe Băsescu să ia în calcul problema adopțiilor internaționale, mai ales a celor întrerupte, despre care a spus că rămâne un motiv de iritare majoră în relațiile bilaterale", se arată într-o telegramă clasificată „Secret", ce relatează convorbirea dintre Traian Băsescu și vicepreședintele SUA Joe Biden de la Bucureşti, din 22 octombrie 2009.

Propunerea otrăvită a lui Putin
Cu ocazia vizitei din 2005 a președintelui Traian Băsescu la Moscova, „Vladimir Putin a propus, aparent spontan, o «unitate navală comună» formată din vase aflate sub drapele naționale care ar acționa coordonat împotriva crimei organizate care tranzitează Marea Neagră. Românii nu și-au asumat vreun angajament. Traian Băsescu a ridicat posibilitatea unei baze militare permanente a SUA în Romania, subliniind ca aceasta nu ar trebui interpretată ca un semn de ostilitate față de Rusia", se arată într-o telegramă a Ambasadei SUA în România din 2005, clasificată „Confidențial".

Băsescu, despre FBI și CIA
Într-o telegramă din 2006, clasificată "Secret", reprezentanții Ambasadei SUA relatează vizita efectuată de directorul FBI, Robert Muller, în România. "Băsescu a comentat că și el simte că relația poate fi extinsă și a subliniat că ar dori să vadă o prezență FBI în România la fel de robustă ca cea a CIA", se relatează în telegramă.

Dezvăluiri cu impact global

Un manual de 238 de pagini din 2003 al Armatei SUA, privind „procedurile standard de operare" din închisoarea Camp Delta din Guantanamo Bay, Cuba. (noiembrie 2007)

Înregistrări video cu un atac comis, în 2007, cu un elicopter american Apache în Bagdad. (aprilie 2010)

Aproximativ 500.000 de documente clasificate referitoare la războaiele din Irak și Afghanistan. Documentele au inclus și informații despre decesele unor civili în timpul atacurilor, despre vânătoarea liderului al-Qaeda, Osama bin Laden, și susținerea de către Iran a militanților din Irak. (iulie și octombrie 2010)

Peste 250.000 de telegrame diplomatice americane needitate, în cee ace s-a numit „Cablegate". (noiembrie 2010 până în septembrie 2011)

Aproape 20.000 de e-mailuri ale Comitetului Național al Partidului Democrat (DNC), plus încă 2.000 de e-mailuri ale managerului de campanie al lui Hillary Clinton, John Podesta. E-mailurile au fost furate de hackerii care lucrau pentru GRU, serviciul secret al Armatei ruse. (iulie și noiembrie 2016).

FOTO: GETTY IMAGES

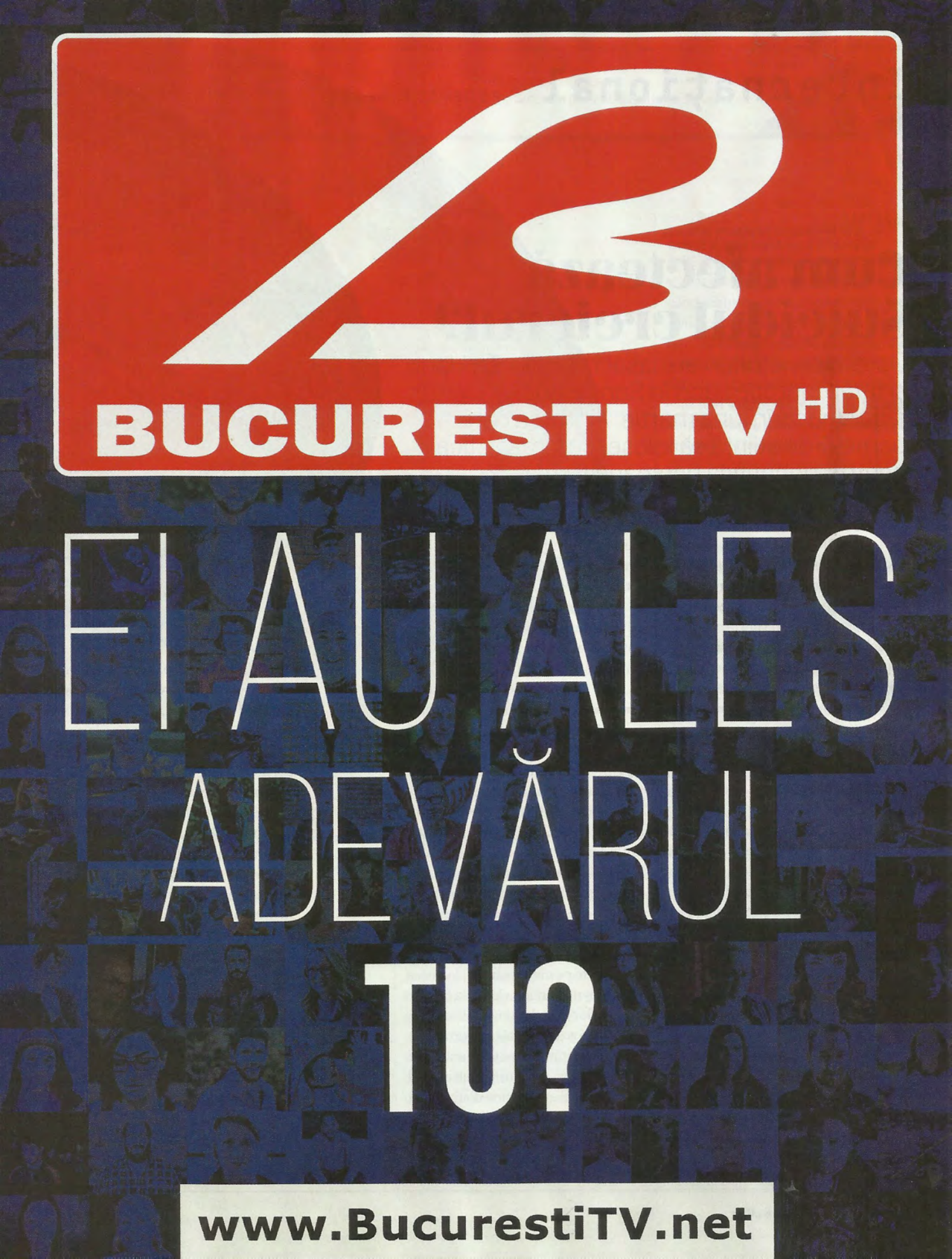
BUCURESTI TV HD
EI AU ALES ADEVĂRUL
TU?
www.BucurestiTV.net

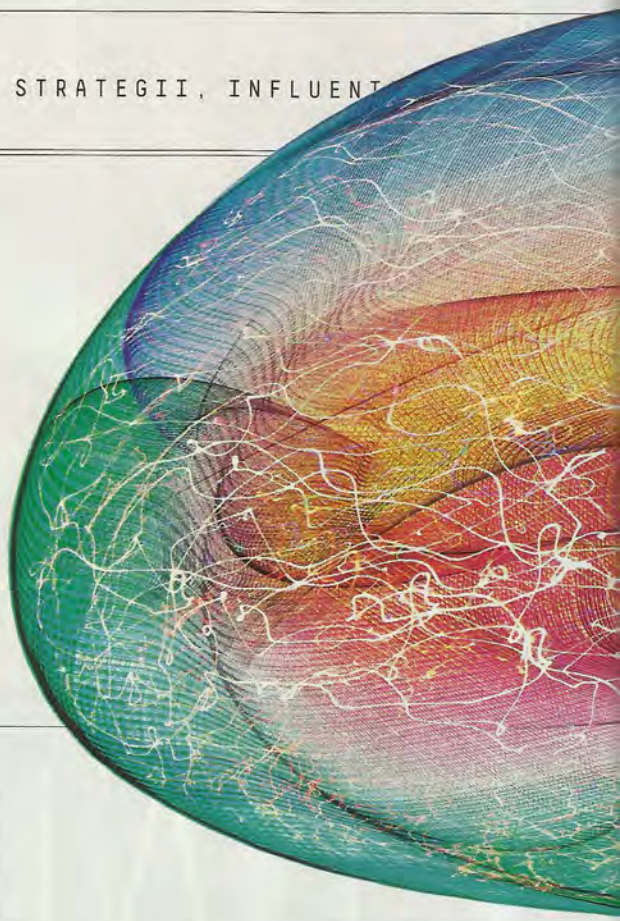

ȘTIINȚĂ

Cum afectează suicidul creierul?

Doi supraviețuitori ai masacrului din Parkland și tatăl unui copil ucis în Sandy Hook s-au sinucis în luna martie. Ar putea oare oamenii de știință să folosească imagistica pentru a identifica persoanele cu risc?

DE

ADAM PIORE
@adampiore

CU O SĂPTĂMÂNĂ ÎNAINTE DE propria sinucidere, Jeremy Richman a zburat în Florida pentru prezentarea sa numită „Neuroștiința de a fi om(enos)". În cadrul ei, neurofarmacologul de 49 de ani a examinat modalitatea în care studierea creierului ar putea identifica persoanele aflate în criză, în așa fel încât să putem interveni mai eficient, ajutându-i pe cei care riscă să fie violenți cu ei înșiși sau cu alții.

Subiectul nici că putea fi mai actual: cu două zile înainte de prezentarea lui Richman de pe 19 martie, o studentă care supraviețuise masacrului de pe 14 februarie 2018 de la liceul Marjory Stoneman Douglas din Parkland, Florida, s-a sinucis, iar o alta a făcut același lucru weekend-ul următor. Între timp, în Statele Unite, numărul persoanelor care mor anual din cauza suicidului a sărit de la 29.000 în 1999, la 47.000 în 2017.

A fost, totodată, un subiect care îl preocupa extrem de tare pe Richman. Pe 14 decembrie 2012, el și soția sa, Jennifer Hensel, au pierdut-o pe fiica lor Avielle, de 6 ani, când un adolescent cu probleme a intrat val-vârtej în Școala Gimnazială Sandy Hook din Newtown, Connecticut, și a ucis-o, împreună cu alte 25 de persoane, înainte să-și ia viața. Pe parcursul celor 48 de ore înceţoşate care au urmat, își va aminti ulterior Richman, el și soția lui au reușit să își transforme furia în acțiune, punând, în numele fiicei lor, bazele unei fundații care să finanțeze studii neurologice care să prevină violența și să dea naștere compasiunii. Pentru a ajuta la funcționarea fundației, Richman, care avea un doctorat în farmacologie și toxicologie la Universitatea Arizona, a demisionat din slujba sa de cercetător în domeniul medical și s-a concentrat cu normă întreagă pe fundație.

În domeniul suicidului, existau multe subiecte pe care Richman le putea aborda în prezentarea lui de la Universitatea Florida Atlantic. În ultimii ani, neurologii au făcut pași importanți în direcția abilității de a-i recunoaște pe cei mai expuși riscului – identificând caracteristici anatomice distincte în creierele celor predispuși la suicid, ca și tipare distincte de activare neuronală la cuvinte specifice în creierul celor cu tendințe suicidare. În ciuda tuturor eforturilor sale ca promoter neobosit al cauzei sale, în final, nimeni nu l-a putut împiedica pe Richman să-și ia viața.

„E tragic, iar moartea sa vorbește despre cât de perfidă și ce provocare enormă poate fi sănătatea mintală și cât de important este pentru noi toți să căutăm ajutor, pentru noi, pentru cei dragi și pentru oricine bănuim că are nevoie", a scris Fundația Avielle pe site-ul său din partea familiei lui Richman. „Suntem zdrobiți de durere, dar munca aceasta importantă va continua, deoarece, așa cum ar spune Jeremy, avem această obligație".

Faptul că un expert în sănătate mintală a fost doborât de una dintre afecțiunile pentru care s-a luptat să o combată este o ironie crudă. Dar cercetătorii care studiază suicidul și legătura sa cu creierul nu sunt surprinși.

În multe feluri, este ideea de bază a descoperirilor lor. În ultimii ani, au început să apară tot felul de noi idei – una

FOTO: JOHN LUND/GETTY

CLIMB4DREAMERS
Din Slobozia pe Acoperișul lumii și înapoi » P.42

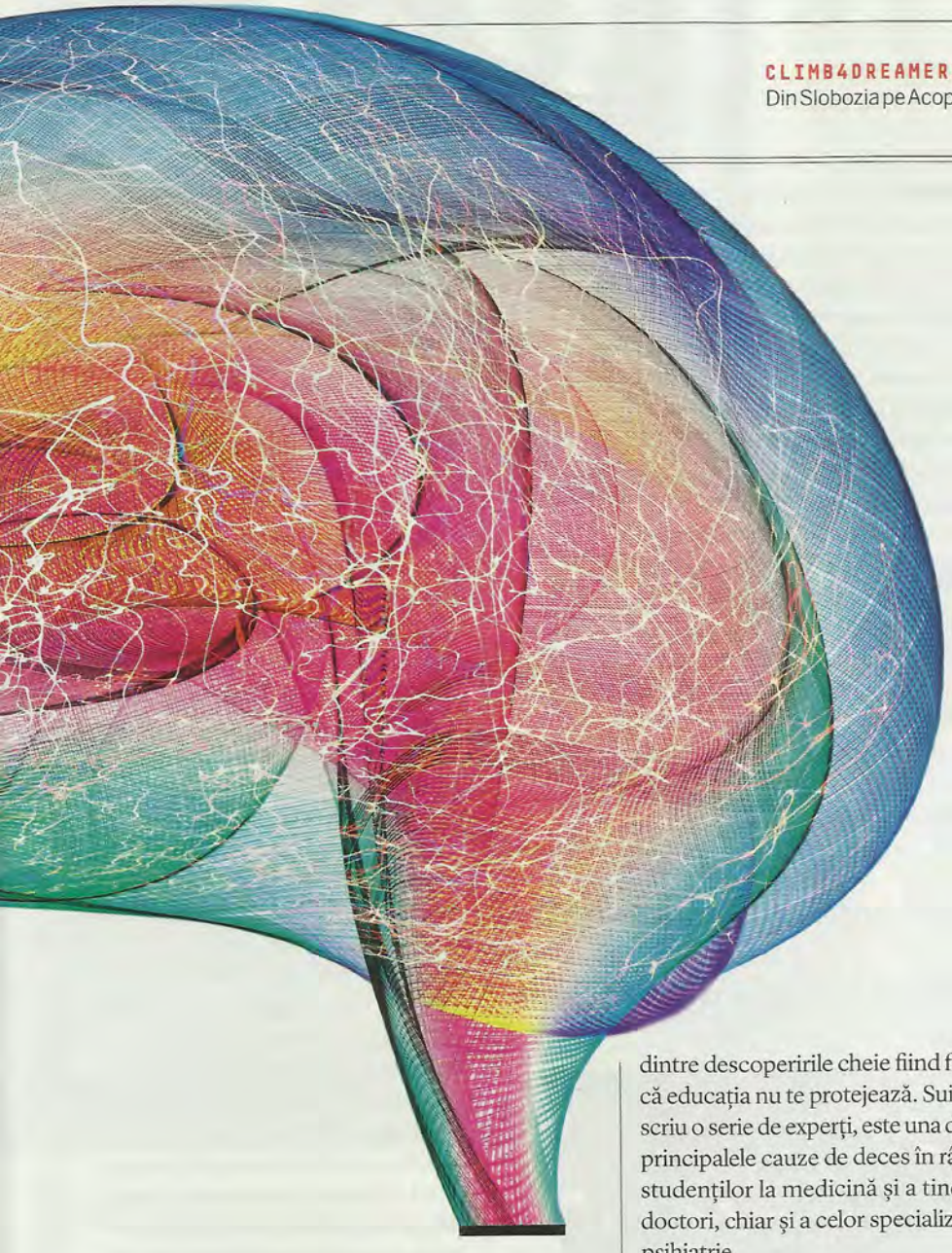

Tipare distinctive de activare neuronală, determinate de cuvinte specifice, pot fi reperate în creierul celor cu idei suicidare

dintre descoperirile cheie fiind faptul că educația nu te protejează. Suicidul, scriu o serie de experți, este una dintre principalele cauze de deces în rândul studenților la medicină și a tinerilor doctori, chiar și a celor specializați în psihiatrie.

Cu toate acestea, efortul promovat de Richman prin intermediul fundației sale este acela de a face progrese – iar domeniul a făcut salturi enorme în ultimii ani. A fost catalizat cu mai bine de 25 de ani în urmă, când psihiatrii și neurologii de la Universitatea Columbia și de la Institutul Psihiatric de Stat New York au făcut o descoperire. Pentru a înțelege mai bine patologia depresiei, o echipă de cercetători a început să colecteze de la medicii legiști creierele unor indivizi care decedaseră în urma suicidului, considerând că toți sufereau probabil de depresie. Dar,

SURPRIZĂ
„La acel moment nimeni nu știa că există o anormalitate a creierului asociată cu suicidul", a spus dr. Mann

când echipa a discutat cu familiile care donaseră creierele celor dragi, a descoperit ceva surprinzător: mai puțin de jumătate dintre decedați suferiseră de depresie, dignosticată drept boală.

Și mai suprinzător de atât, pe măsură ce echipa a început să compare creierele între ele și cu cele ale unor indivizi care muriseră din cauze naturale, au descoperit caracteristici neurologice identificabile prezente într-un procent mult mai mare în rândul celor care decedaseră în urma suicidului, indiferent dacă suferiseră sau nu de depresie.

„La momentul acela, nimeni nu știa că exista un fenomen distinct de anomalii cerebrale asociat cu suicidul", spune J. John Mann, vicepreședinte al cercetării la departamentul de psihiatrie de la Universitatea Columbia, unul dintre neurologii care a făcut descoperirea.

În ultimele două decade și jumătate, Mann și colegii săi au lucrat din greu la caracterizarea acestor diferențe dintre indivizii cu și fără tendințe suicidale. Au efectuat anlize biochimice pe sistemele neurotransmițătoare ale creierelor donate, măsurând conectivitatea, și au folosit imagistica pentru a studia tiparele neuronale.

Nouăzeci la sută dintre indivizii cu tendințe suicidale, au descoperit cercetătorii, sufereau de o formă sau alta de afecțiune mintală la momentul morții. Și, în rândul oamenilor care suferă de depresie sau alte forme de afecțiuni mintale, se știe că centrul emoțional al creierului, amigdala, este hiperactiv. Cu toate acestea, principalele diferențe pe care le-au descoperit cercetătorii la indivizii suicidari, cum ar fi mai puțini neu-

roni și un cortex mai subțire, nu erau localizate în amigdală. Se aflau în cortexul anterior cingular și în cortexul dorsolateral prefrontal, care controlează felul în care oamenii evaluează subiectiv stresul stării lor.

„Din punct de vedere obiectiv, boala este la fel de severă, dar, din punct de vedere subiectiv, o experimentează ca fiind mult mai deprimantă", spune Mann. „Par a avea dificultăți în a-și regla emoțiile. Iar stresul lor subiectiv este mult mai sever decât al altor indivizi care nu manifestă riscul unui comportament suicidar. Cu alte cuvinte, mecanismul senzor de depresie este în cazul lor hiperactiv".

Zonele creierului implicate în luarea deciziilor prezintă și ele aspect anormal. La sarcina menită a caracteriza procesul luării deciziilor, persoanele suicidare erau mai înclinate spre deciziile riscante. (Aceste anomalii au fost observate și în cingularul interior anterior, pe care Mann îl numește „UCP [unitatea centrală de procesare] a luării deciziilor".)

De asemenea, abilitatea de a învăța și de a rezolva probleme era mai puternică la indivizii suicidari decât la persoanele suferinde de depresie. Iar cei cu tendințe suicidare păreau a avea dificultăți la interpretarea semnelor sociale, erau hipersensibili la indiciile sociale negative, manifestând un răspuns diminuat la indiciile sociale pozitive.

Percepeau lumea ca mai puțin utilă, mai critică și mai amenințătoare.

„Toate aceste lucruri contribuie la comportamentul suicidar. Simți mult mai acut depresia, ești mult mai înclinat să acționezi pe baza sentimentelor, vezi mult mai puține opțiuni sau soluții și, în final, îi privești pe indivizii din jurul tău ca fiind mai critici și mai puțin utili", spune Mann. „Din nefericire, desigur, persoana respectivă nu își dă seama că este diferită de restul. Nu este conștientă de risc".

Drul. Todd Gould, profesor asociat de psihiatrie, farmacologie, anatomie și neurobiologie la Facultatea de Medicină a Universității Maryland, scrie că cei care studiază cauzele neurologice tind să separe problema în două părți și să le studieze separat: gândul la acțiune și acțiunea în sine.

Aproape jumătate dintre cei care s-au sinucis nu au fost bolnavi de depresie

Gândul că viața nu merită trăită este deseori asociat depresiei, spune Gould. Însă circuitele biologice implicate în impulsivitate și luarea deciziilor joacă un rol cheie în disponibilitatea de a acționa pe baza acelor sentimente. Mulți indivizi nu acționează pe baza dorinței de a muri deoarece se gândesc cum le-ar afecta familiile și prietenii și, după ce cântăresc riscurile și beneficiile, concluzionează că prețul este prea mare.

Însă indivizii suicidari acționează deseori înainte să se gândească la consecințe. „Se pare că anumite personalități sunt mai predispuse a acționa pe baza gândurilor suicidare", spune Gould. „În multe cazuri, să acționezi este un comportament impulsiv. Și, dacă un individ ar avea o perspectivă diferită sau s-ar gândi cum le-ar afecta familiile sau pe alții pe termen lung, nu ar acționa".

Agresiunea pare a fi și ea un factor. Gould spune că, începând cu Sigmund Freud, teoreticienii au sugerat că suicidul este o agresiune întoarsă către interior. A studiat circuitele implicate în impulsivitate și agresivitate la animale și menționează că un număr din ce în ce mai mare de cercetători au arătat că eficacitatea sărurilor de litiu în reducerea procentului de sinucideri la pacienții suferind de depresie pare a fi legată de abilitatea lor de a afecta aceste circuite.

Studiile au demonstrat faptul că ketamina poate reduce rapid și drastic gândurile suicidare, iar Administrația Alimentelor și Medicamentelor a aprobat, în luna martie, un tratament pe bază de prescripție derivat din anestezicul folosit la scară largă. Însă mecanismele care stau la baza acestui

FOTO: DE LA STÂNGA: JOE RAEDLE/GETTY; MATT MCCLAIN/THE WASHINGTON POST/GETTY; ESSDRAS M SUAREZ/THE BOSTON GLOBE/GETTY; GREGORY REC/PORTLAND PRESS HERALD/GETTY

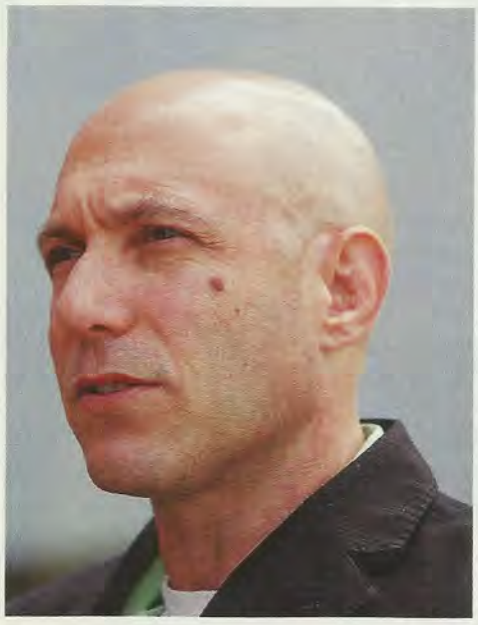

INIMI ÎNDURERATE
O acțiune în memoria victimelelor masacrului Parkland, în 2018 (stânga jos). Noaptea, lângă Școala Elementară Sandy Hook (sus); mama și fiica se îmbrățișează lângă liceul Marjory Stoneman Douglas; Richman (dreapta)

lucru nu sunt încă înțelese, adaugă el. Cea mai bună soluție, sunt majoritatea de acord, este monitorizarea. Mann sugerează că toată lumea ar trebui să fie testată cel puțin o dată pe an – iar cei cu risc mult mai des. Chiar și întrebările de genul „Găsiți că viața merită a fi trăită?" se pot dovedi extrem de folositoare în identificarea celor predispuși riscului, spune el.

Între timp, neurologii găsesc noi modalități de detectare, potențial mai bune. În 2017, cercetătorii de la Mellon University din cadrul Universității Pittsburgh au utilizat algoritmi de învățare automată pentru a învăța un calculator să facă diferența între imagistica creierului unui individ cu tendințe suicidare și a celui unui individ fără tendințe suicidare. Cercetătorii le-au citit un număr de 30 de cuvinte unor persoane cu și fără tendințe suicidare. „Când ai o afecțiune psihiatrică, se schimbă felul în care te gândești la anumite lucruri", spune unul dintre cercetători, drul. Marcel Just, psiholog cognitiv și director al Centrului pentru Imagistică Congnitivă Cerebrală la Carnegie Mellon.

„O persoană paranoică, de exemplu, va avea tipare de activare neuronală diferite dacă rostești cuvântul *poliție*. Același lucru este valabil și în cazul celor cu gânduri suicidare".

Exact cum a descoperit și colegul său, dr. David Brent, că tiparele neuronale activate de șase cuvinte – *moarte, cruzime, pericol, lipsit de griji, bun* și *laudă* – sunt suficiente pentru algoritmul de învățare automată pentru a identifica în 90 de sută dintre cazuri persoanele cu gânduri suicidare. Programul poate face chiar diferența între cei care au încercat să se sinucidă și cei care se gândesc la asta, cu o acuratețe de 80%.

Tiparele de activare au fost sistemice și distincte.

Și mai important de atât, când cele șase cuvinte erau citite, zonele cerebrale implicate în „auto-referință" erau mult mai active la cei cu gânduri suicidare. Cuvântul *moarte* ar putea evoca, la unii oameni, gânduri ale unor țări sfâșiate de războaie, dar, la persoanele predispuse la suicid, zonele creierului care se activează sunt implicate și în gândirea și definirea propriei persoane.

Tehnica poate ghida terapia și măsurile care se impun pentru reducerea riscului de auto-rănire, spune Just.

Richman, farmacolog și biolog recunoscut care lucra pe post de conferențiar pe teme de psihiatrie la Facultatea de Medicină Yale, era probabil la curent cu acest studiu. Dar nu a fost suficient să-l salveze.

„Cunoștințele nu conduc neapărat la schimbări comportamentale", spune Brent, autoritatea recunoscută în materie de studii ale suicidului și profesor de psihiatrie, pediatrie, epidemiologie și științe clinice și traslaționale la Universitatea Pittsburgh.

„Uitați ce *știa*. Gândiți-vă prin ce trecea. A pierdut un copil de 6 ani. Știm că oamenii îndoliați, mai ales dacă suferința nu se diminuează, sunt expuși riscului de a se sinucide. Dacă era depresiv, dacă avea o tulburare post-traumatică, dacă durerea nu se diminua – toate aceste lucruri s-ar putea să îl fi predispus la așa ceva. Iar faptul că era un neurolog recunoscut nu are nicio legătură".

SĂNĂTATE MINTALĂ

Scutiți-mă de platitudini

Plâng zilnic moartea fiicei mele adulte. Iată cum îi puteți ajuta pe oamenii ca mine – și poate pe voi înșivă.

FIICA MEA, LEAH, L-A NĂSCUT PE CEL DE-AL treilea său copil și, din senin, a fost diagnosticată ca având cancer de sân în stadiul 4. Era frumoasă și amuzantă și își iubea copiii și pe soțul ei, Eric. Era producătoare câștigătoare de Emmy pentru ESPN și avea un păr lung roșcat minunat.

Timp de doi ani, s-a luptat cu cancerul și a scris un blog extrem de curajos care stă mărturie a umorului ei, pe care, în mod surprinzător, nu și-l pierduse. Câteva mii de străini erau captivați de prețiosul dar al tăriei de caracter în fața sorții pe care îl oferea cititorilor săi.

A murit în 2010, la 43 de ani. Încă mai plâng mult și mă gândesc zilnic la ea. Uneori, durerea mă copleșește.

Țin minte cum o țineam în brațe când era copil, cum o priveam apoi făcând roata pe plajă, îndurând cu acceptare părintească părul ras, vopsit în roz, din timpul adolescenței punk trecătoare și, un an mai târziu, cum am dus-o în Franța unde urma să studieze.

Îmi amintesc că o priveam cum își ținea de mână primul născut, o fată pe nume Teagan, ochii lui Leah fiind transfigurați de uimire, cum fuseseră și ai mei când o ținusem prima dată în brațe, cu trei decenii mai devreme.

Când bebelușul Oliver s-a născut în iulie 2008, Teagan avea aproape 4 ani și Wyatt nu împlinise încă 2. Eu locuiesc în Washington, D.C., iar Leah locuia în Dallas. „Două săptămâni nu trebuie să vii, mama", mi-a spus. Ea și soțul ei se puteau descurca cu toate, iar el își luase concediu.

Apoi a venit email-ul – era ceva în neregulă cu trombocitele. Apoi a mai venit unul – era ceva cu celulele albe. Am rămas blocată. Și apoi mi-am rezervat un bilet de avion. Teste peste teste. Eram în cameră când a intrat doctorul. Nu se juca cu cuvintele. Leah avea cancer în stadiu avansat. Leah și cu mine ne-am uitat una la cealaltă, fără cuvinte. A dat un telefon. Eric a plecat de la serviciu și a venit imediat la spital. Când a venit, am ieșit val-vârtej din cameră și am vomitat.

Mă doare extrem de tare sufletul când scriu aceste rânduri. Pierderea unui copil „este o traumă care nu dispare", spune Marsha Mailick, cercetător social la Universitatea din Wisconsin – Madison, care a studiat doliul. Dar, pentru o persoană în vârstă, atunci când moare un copil adult, apar provocări speciale, atât emoționale, cât și pragmatice, spune ea. Cât despre mine, nimeni și nimic nu mă putea pregăti pentru acest drum plin de singurătate, compus și din moartea celui de-al doilea soț al meu, lovit și ucis de o mașină cu patru ani înainte de moartea lui Leah. Încă îmi mai este extrem de dor de acest om minunat, stâlpul meu de susținere, care a murit exact atunci când aveam extrem de mare nevoie să fie lângă mine. A fost nevoie de toate aceste lucruri ca

DE

MYRA MACPHERSON
@scandalsisters

să înțeleg cum este durerea îngrozitoare: lovitura din stomac, valul ca de electricitate care te scutură, tremuratul din tot corpul, lacrimile care apar într-o clipită.

Leah a luptat până la capăt pentru copiii și soțul ei.

Era neînfricată în nevoia ei de a-și păstra speranța. Niciun fel de consiliere nu te pregătește pentru a învăța cum să te prefaci veselă când ești cuprinsă de o frică îngrozitoare. Am un oarecare sentiment de vinovăție că nu am putut fi întotdeauna ce și-a dorit. Ulterior, un prieten apropiat mi-a spus cât de mult ținea Leah la cei din jurul ei. „Știa cât de tare te va afecta dispariția ei", mi-a spus acel prieten. „Cred că uneori nu putea vorbi cu tine despre asta, fiindcă durerea și experiența ei de a fi o mamă [pe moarte] iar tu mama ei erau prea mult".

În munca mea pentru azil, am fost suprinsă să aflu că unii părinți în vârstă se simt decăzuți din drepturi când, spre exemplu, simpatia și sprijinul sunt concentrate pe soțul sau copiii care au supraviețuit. Eu am fost foarte norocoasă; ginerele meu, noua lui soție și familia lui s-au asigurat că nepoții mei sunt prezenți în viața mea.

Mulți dintre cei care lucrează în domeniul suferinței par să aibă toate răspunsurile. Oamenii care „se agață" sau își prelungesc durerea ar putea fi considerați ca tratând cu probleme complicate de pierdere sau ca având probleme nerezolvate cu decedatul. Dar eu am învățat că toată durerea este complicată, mai ales dacă izvorăște dintr-o dragoste adâncă sau o pierdere importantă.

Iar oamenii nu ar trebui judecați pe baza unui calendar. Cred că încercările de a determina în ce fel și cât timp suferă oamenii nu sunt deloc de ajutor. Am scris la un moment dat că oamenii din țara asta vor ca prietenii lor care suferă să „meargă mai departe" fiindcă nu vor să se confrunte cu durerea celorlalți. Se așteaptă la o suferință trecătoare, ca și cum prietenii lor ar putea-o depune la bancă ca să „revină la normalitate", fără să realizeze că normalitatea nu va mai fi niciodată ca înainte. Am învățat să ascult, indiferent cât de mult îi ia unui prieten să își exprime durerea, știind că sunt norocoasă să am prieteni și familie care fac la fel pentru mine.

Așa că „treci peste" durere (de parcă ar fi o cursă cu obstacole peste care să sari), revino „la normal" și „durează" sunt printre platitudinile pe care le urăsc – cele care mă înfurie la culme, chiar dacă știu că oamenii au intenții bune. E mult mai bine să spui „Chestia asta e naspa" sau „Treci prin iad". Sau un temperat dar folositor „Nici nu îmi imaginez prin ce treci".

Acum, să trecem la platitudinile cu adevărat idioate.

Prima dintre ele este, dacă vă vine să credeți sau nu, ceea ce le spun oamenii părinților care au pierdut un copil adult: „E un noroc că l-ai sau ai avut-o pentru atât de mult timp". Incredibil de crud.

Cea de-a doua este: „Nu e natural ca un copil să moară înaintea părintelui". Aceasta pare în mod special direcționată către părinții în vârstă care deplâng pierderea unui copil adult, deja fragilizați de pierderile prietenilor sau ale membrilor familiei prin care au trecut și care s-ar putea să trăiască singuri. Chiar dacă ar fi adevărată, e atât de prostească și complet lipsită de orice alinare. Nici nu mai țin minte de câte ori mi s-a spus lucrul acesta. Și, de obicei, este rostit cu un aer de certitudine insuportabilă.

Suferința: un șoc electric ce trece prin trupul tău, lacrimile care vin instantaneu

Cum Dumnezeu ajută replica asta un părinte suferind? Să ți se spună că faci parte dintr-un soi de minoritate a suferinzilor. Nu ajută! În plus, este extrem de falsă. Epidemia de opioide – procentul deceselor cauzate de opioide în rândul celor cu vârstele între 25 și 64 de ani este cel mai mare înregistrat vreodată – face zilnic să plângă sute de noi părinți în doliu, ca să nu menționăm durerea părintească cauzată de sinucideri, accidente de mașină și crime. Milioane de părinți pe care lumea îi trece cu vederea își pierd copiii din cauza foametei și a războaielor.

Și atunci ce poate face un prieten bine intenționat? La patru ani și jumătate după moartea fiului ei adult, autoarea Paula Stephens s-a întâlnit cu alți părinți îndurerați în cadrul unei ședințe organizate de Prieteni Plini de Compasiune, o organizație dedicată sprijinului celor care au pierdut copii, nepoți sau frați. Într-un articol din Mind Body Green, îi sfătuiește pe ceilalți să „nu îi uite pe copiii noștri". Doare atunci când prietenii care nu se simt comfortabil se îndepărtează. „Când îi rostesc numele sau retrăiesc amintiri, retrăiește-le cu mine, nu te îndepărta", a scris Stephens.

Un alt pont folositor: „Acceptă faptul că nu ne poți repara". Pierderea unui copil, la orice vârstă, „nu este ceva ce poți repara sau rezolva", a mai notat Stephens. Termină cu platitudinile. Nu mai spune „a trecut suficient de mult... Apreciem sprijinul și dragostea voastră... dar durerea noastră nu o să dispară. Este ceva ce trebuie observat, recunoscut, acceptat".

Și, poate cel mai important: „Dăți seama că ne luptăm zilnic cu fericirea". Stephens, care moderează

APRIGĂ LUPTĂTOARE
Spiritul dinamic al lui Leah transpare din zâmbetele sale largi. În sensul acelor de ceas, de sus: Cu familia ei, după diagnostic; la 19 ani; autorul și soțul Jack D. Gordon, sărbătorind nunta lui Leah cu Eric în 2004.

pagina de internet *Crazy Good Grief*, scrie: „Este o luptă permanentă de a echilibra durerea și sentimentul de vinovăție că i-ai supraviețuit copilului tău cu dorința de a trăi într-un fel care să-i onoreze memoria și timpul petrecut pe acest pământ".

Voi adăuga niște lecții învățate pe pielea mea.

Fratele care supraviețuiește, indiferent de vârsta lui, are nevoie de înțelegerea ta. Fiul meul, Michael, a fost minunat în asumarea rolului de singur copil grijuliu. Cu toate acestea, am învățat cât de dificil a fost pentru fiul meu și pentru mine să ne alinăm unul pe celălalt în privința lui Leah, deși putem vorbi despre aproape orice alt subiect. A trebui să înțeleg că pentru unii, în special bărbați, este imposibil să vorbească despre pierderea suferită, deși pe mine m-a ajutat acest lucru teribil. Michael este cu 23 de luni mai mare decât Leah și legătura lor a fost una specială, în mare măsură un secret pentru mine. Acum îi este dificil până și să se uite la poze cu ei doi împreună. Înțeleg, dar trebuie să renunț la dorința mea maternă de a-l alina când am așa de puțin de oferit în afară de a-i respecta tăcerea.

Pentru mine, e important să fiu în permanență ocupată. Am început să îi ajut pe ceilalți, cât de puțin pot. Predau o zi pe săptămână citirea, în ședințe individuale, la o școală publică, de la grădiniță, până în clasa a doua. Învăț mai mult decât predau.

Treaba asta s-ar putea să îi șocheze pe unii, dar nu mi-au fost niciodată de niciun folos terapia, antidepresivele sau grupurile de supraviețuitori, deși le-am încercat pe toate. Nu m-a ajutat nici credința. Ca să fiu complet sinceră, o parte din furia mea face să-mi fie imposibil să simt că un iubitor „cineva, undeva" mi-ar fi putut lua fiica. Și nu neapărat mie, ci copiilor ei, pentru care ar fi fost o mamă minunată cu care ar fi împărțit atâtea.

Unul dintre cele mai bune antidoturi ale mele: compania femeilor mai tinere. Mi-am găsit alinarea în cele care sunt acum de vârsta pe care ar fi avut-o fiica mea (aproape 52 de ani), poate căutându-le subconștient. Unele i-au fost prietene. Împărtășim amintiri comune – vacanța aia aniversară doar cu fetele, la care nu a fost prezent niciun bărbat. Felul în care Leah strângea tot felul de vagabonzi – pisici, câini, oameni.

Le sugerez tuturor acelora care au pierdut un copil adult să îi caute pe prietenii cei mai apropiați ai copiilor lor și să prețuiască, așa cum o fac eu, faptul că să vorbești cu cineva despre ființa pe care o iubiți amândoi este o experiență purificatoare. N

➤ **Myra MacPherson,** *jurnalistă timp îndelungat pentru „The Washington Post" este autoare a cinci volume apreciate de critici, inclusiv „Long Time Passing: Vietnam and the Haunted Generation"/ „Multă vreme a trecut: Vietnam și generația bântuită" și al premiatului „All Governments Lie: The Life and Times of Rebel Journalist I. F. Stone"/ „Toate guvernele mint: Viața și vremurile jurnalistului rebel I. F. Stone". Acest fragment este adaptat din viitorul volum „Aging America: Coping with Loss, Dying, and Death in Later Life"/ „America îmbătrânită: Cum să faci față pierderilor și morții târziu în viață", care va fi publicată de Fundația Hospice a Americii, din cadrul conducerii căreia MacPherson face parte.*

FOTO: PRIN AMABILITATEA FAMILIEI LUI LEAH

AMERICA DE SUD

Vremea dictatorului

Autoproclamatul președinte interimar al Venezuelei spune că nu e vorba despre Trump, Maduro sau el – este vorba despre poporul venezuelean.

DE

JUAN GUAIDÓ
@jguaidó

LA ÎNCEPUTUL ACESTEI LUNI, deși nelegitimă, Adunarea Națională Constituentă mi-a ridicat imunitatea. Dar nu are legătură cu ce mi se întâmplă mie. Acest articol este despre toți venezuelenii care se luptă din greu să reinstaureze democrația. Și nu este vorba despre un conflict între președintele Statelor Unite și un lider revoluționar, cum s-ar putea să vă fi făcut să credeți propaganda prietenilor lui Nicolás Maduro. Acesta este un conflict între oameni – care vor libertate – și un tiran.

Dictatura lui Maduro a fost o tragedie pentru Venezuela. Din 2014, produsul intern brut a scăzut cu 50 la sută. Timp de ani buni, a avut cea mai mare rată a inflației din lume, iar anul trecut a intrat în hiperinflație. Mai multe milioane de venezueleni au plecat din țară. Sărăcia a ajuns la aproape 90 de procente și mai mult de 65% din populație este, în mod constant, flămândă – cel mai mare nivel de când a început colectarea de date. Zeci de mii de copii și bătrâni au murit din cauza malnutriției sau a unor boli prevenibile.

În ultimii 15 ani, mai mult de 250.000 de venezueleni au murit din cauza violențelor. Cifrele sunt similiare celor ale Mexicului în aceeași perioadă, dar populația Mexicului este de peste 130 de milioane de oameni, în timp ce a Venezuelei de doar 31 de milioane. Venezuela are cea mai mare rată a crimelor la 100 de mii de locuitori din America de Sud. Oamenii sunt avertizați că ar putea urma o baie de sânge, dar baia de sânge se petrece de ani buni.

La acest dosar tragic de vieți pierdute în fața colapsului social și criminalității, trebuie să adăugăm victimele represiunii politice puse în practică de organizații asemeni Forței Speciale de Acțiune, care a comis numeroase încălcări ale drepturilor omului – inclusiv aproximativ 9.000 de execuții extrajudiciare, de trei ori mai mult decât numărul dispăruților din timpul dictaturii militare a lui Augusto Pinochet în Chile.

Această imagine terifiantă este completată de prezența a sute de naționaliști cubanezi în Forțele Armate Venezuelene Naționale Bolivariene, cât și a membrilor Armatei Naționale Columbiene de Eliberare și a Forțelor Armate Columbiene Revoluționare, în zone vaste din țara noastră.

În centrul tuturor acestor lucruri se află Maduro, care se agață ostentativ de putere, uzurpând președinția încă de pe 10 ianuarie. Însă chiar și înainte de această dată, a ignorat voința votanților din timpul alegerilor parlamentare din 2015, iar în 2017 a pus în scenă o lovitură de stat, încălcând actuala Constituție venezueleană prin promovarea unei Adunări Constituente ilegale și fasciste, alcătuite din acoliții lui.

Între timp, celor patru partide politice democratice principale li se interzice participarea la alegerile prezidențiale. Același lucru este valabil și pentru liderii opoziției. Începând din 23 ianuarie 2018, mai mult de 800 de venezueleni au fost arestați, inclusiv 84 de minori, și peste 40 de persoane au fost ucise de organele de represiune loiale dictatorului.

Pentru a depăși această situație, noi, cei din opoziție, am propus un plan politic în trei pași menit a reinstaura instituțiile politice în Venezuela: sfârșitul uzurpării președinției; constituirea

RĂMÂI ȘI LUPTĂ
Guaidó le face cu mâna suporterilor săi, în timpul unei demonstrații din Caracas, pe 9 martie, după o serie de pene de curent generalizate

FOTO: MATIAS DELACROIX/AFP/GETTY

unui guvern de tranziție și alegeri libere, corecte și transparente. Aceste alegeri trebuie să garanteze participarea tuturor venezuelenilor, fără nicio excepție – inclusiv a chaviștilor lui Maduro -, dacă ne dorim o realitate politică în care fiecare partid își poate asuma locul de drept care reflectă voința poporului.

În același timp, având în vedere situația disperată a milioane de venezueleni, ne luptăm pentru ajutor umanitar care să poată intra în țară, pentru a asigura accesul la medicamente și alimente și pentru a-i ajuta pe aceia care sunt cel mai afectați, în orice fel posibil.

În acest demers, venezuelenii au avut sprijinul majorității democrațiilor americane și europene. În luna august a anului 2017, majoritatea țărilor din America Latină cu care avem legături istorice și culturale au pus bazele Grupului Lima pentru a sprijini eforul de redemocratizare a Venezuelei. Le suntem recunoscători lor și tuturor acelora care ne-au sprijinit de peste hotare, au primit cu brațele deschise Diaspora noastră și pe venezuelenii strămutați cu forța. Este valabil și pentru administrația Trump și pentru Congresul Statelor Unite, al căror sprijin a fost înduioșător. Suntem în mod special încurajați de faptul că această politică de presiune diplomatică și economică aplicată dictaturii lui Maduro este bipartizană, unind și republicanii, și democrații.

„Dictatura lui Maduro a fost o tragedie pentru Venezuela. Sărăcia a crescut la 90 de procente“

Am jucat un rol important în acest efort colectiv ca președinte al Adunării Naționale, din momentul în care, în strictă conformitate cu procesul descris de constituția noastră, am preluat puterile executive. Acest lucru a presupus riscuri pentru siguranța fizică a familiei mele, a colaboratorilor mei și a mea. Mulți se tem că ridicarea imunității mele este ultimul pas înainte de arestarea mea.

Însă acel vot, potențiala mea arestare și orice ar urma nu sunt cele mai mari temeri ale mele. Mă tem că venezuelenii vor continua să sufere fără medicamente pentru copiii lor. Mă tem că persoanele în vârstă vor continua să moară din cauza malnutriției și a bolilor prevenibile. Cea mai mare teamă a mea este că dictaturii i se va permite să continue și, odată cu ea, foametea și greutățile îndurate de milioane de venezueleni.

Ca întotdeauna, noi, opoziția, continuăm să respingem o rezolvare violentă a acestei situații. Dar, după cum a spus Nelson Mandela, „Întotdeauna opresorul, nu opresații, dictează forma pe care o ia lupta“. N

➤ **Juan Guaidó** *este președintele venezuelean interimar și președintele Adunării Naționale. Președinția sa interimară a fost recunoscută de aproximativ 60 de state din întreaga lume. Punctele de vedere exprimate în acest articol sunt ale autorului.*

PUNCT CULMINANT
Alexandru Tudose (dreapta) și doi camarazi de călătorie - bine ancorați pe vârful Lobuche East (6.119 m). *Newsweek România* a fost alături de ei până în vârf.

CLIMB4DREAMERS

Din Slobozia, pe Acoperișul lumii și înapoi

Cei mai frumoși, dar și cel mai greu de făcut pași, atunci când ai de urcat pe un vârf de munte aflat la peste 6.000 de metri altitudine, sunt ultimii.

ACOLO UNDE AERUL ESTE MULT MAI SĂRAC în oxigen, se simte teribil fiecare kilogram pe care îl cari pe umeri, înfășurat în jurul corpului sau în care ți-ai încălțat picioarele.

Pe ultima sută de metri, ca în atletism, nu mai ești tu cel care aleargă sau se cațără. Nu mai este vorba atât de mult de mușchi sau de tehnică, ci de suflet. E ceva mai presus de tine care te duce acolo sus sau, dimpotrivă, îți toarnă plumb în picioare.

Alexandru Tudose a dorit să dedice călătoria în Himalaya copiilor cu boli incurabile îngrijiți de Fundația Copii în Dificultate, pe care i-a vizitat de mai multe ori. Așa s-a născut Campania Himalaya Climb4Dreams, prin care Alexandru Tudose a atras atenția că un om obișnuit poate face tot ce își propune.

DE

CĂLIN HERA

Pe de altă parte, există copii bolnavi pentru care lucruri banale sunt imposibile. Și îi cheamă în sprijinul acestor copii pe toți cei care vor să îi ajute. Se pot face donații de 2 euro prin SMS, trimițând mesajul ZILE la 8844.

Botezul Holi

Alexandru Tudose și colegii lui de călătorie au aterizat pe aeroportul din Kathmandu în plin festival Holi, al primăverii și al culorilor.

Ca să înțelegeți ce se întâmplă în Nepal și în India în cele două zile de festival, imaginați-vă un Colour Run generalizat, la care participă milioane de oameni care lasă deoparte ceea ce ține de alergare, dar se implică cu mult entuziasm la partea de colour, astfel încât toată lumea este împroșcată din cap până în picioare cu pulberi colorate.

Așa a fost întâmpinat și Alexandru de ghidul local Sunil, cel care a condus grupul de români atât prin capitala Nepalului, cât și pe cărările care i-au dus până la 5.000 de metri altitudine, de unde au fost preluați de echipa ghizilor de altitudine.

Aterizare pe cel mai periculos aeroport din lume

Dar n-a fost timp de contemplare și „bătaie" cu pulberi multicolore. A doua zi, dis-de-dimineață, echipa

ALEXANDRU TUDOSE a ajuns la Kathmandu în plin Holi, festivalul culorilor.

s-a îmbarcat într-un avion mic, de 14 persoane. Răsăritul soarelui l-au văzut din aer, printre vârfurile din Himalaya. O priveliște unică. Zborul însuși a fost o experiență aparte, fiindcă s-a „simțit" trecerea peste fiecare vârf.

Aterizarea a fost și mai și, pentru că a avut loc pe cel mai periculos aeroport din lume, „Tenzing Hillary" din Lu-

Secretul lui Appa Sherpa, omul care a urcat de 5 ori pe Everest

O călătorie este cu adevărat importantă dacă, de-a lungul ei, cunoști mulți oameni; de la fiecare ai câte ceva de învățat. Un astfel de om este Appa Sherpa, care a urcat de 5 ori pe cel mai înalt vârf din lume. Face parte dintr-o familie cum sunt destule pe acolo: oameni care urcă, din tată-n fiu, pe Everest sau pe alți opt miari. Tatăl lui Appa, Ang Chhumbi Sherpa, a făcut parte din celebra expediție din 1993 a lui Robert Hall.

În afară de ascensiunile pe Everest, al căror număr este limitat de autorități (nu ai voie să urci mai mult de o dată pe an pe cel mai înalt vârf din lume), Appa Sherpa mai are în palmares 7 opt miari, plus vârful Ama Dablan (6.842 m), considerat cel mai frumos din

kla, aflat la 2.845 de metri altitudine, a cărui pistă săpată la capătul unui perete de stâncă are 527 de metri lungime, 30 de metri lățime și o înclinație 11,7%. În jurul aeroportului sunt numeroase epave de avioane și mult prea multe povești tragice, cu călătorii care au început sau s-au sfârșit în lacrimi grele.

Poveștile Văii Khumbu

Fiecare parte a unei expediții în Himalaya vine cu minunățiile ei. La poale, adică la înălțimi ceva mai mari decât cel mai înalt vârf al Carpaților noștri, sunt pădurile și văile adânci, de-a lungul cărora poți urca zile întregi și pe care le poți străbate de pe un mal pe altul trecând peste poduri suspendate la zeci de metri înălțime. E nevoie de mult sânge rece să te apropii de balustradele de care sunt atârnate steguleţe ritualice și să te uiți în jos, să privești hăul.

Un detaliu profan, care are o poezie aparte, ce duce cu gândul la un anumit tip de sacralitate: cum nu e loc de două viețuitoare care să treacă una pe lângă alta, la traversarea podurilor au prioritate animalele, apoi porterii și, la urmă, turiștii. O ordine firească, nu-i așa?

De-a lungul văii Khumbu, în zona Namche Bazaar, dar nu numai acolo, întâlnești mani stones, lespezile pictate pe care sunt inscripționate mantre (cel mai frecvent, mantra sanscrită de șase silabe „Om mani padme hum" = faimă nestematei din centrul inimii). Alte obiecte de cult întâlnite sunt Mani wheels, roțile nepaleze ale rugăciunilor, pe care trebuie să le rotești de trei ori, în timp ce rostești aceeași mantră sanscrită - dacă vrei să-ți fie bine.

Momentul așteptat cu cea mai mare nerăbdare este, fără îndoială, acela în care, dacă ai noroc de cer senin, vezi pentru prima oară Everestul. „Când am ajuns la popasul Topdanda, aflat la 3.140 m altitudine, parcă s-a deschis dintr-o dată lumea: printre brazi, am putut vedea, pentru prima dată, Everestul. Atât de aproape, dar încă atât de departe!", povestește Alexandru Tudose.

În partea superioară a Văii Khumbu se află cel mai impresionant monument în memoria alpiniștilor care au rămas pe munte pentru totdeauna. La o zi de mers până la Everest Base Camp e locul unde te oprești la o „stupa" ridicată în memoria unuia dintre cei mai faimoși alpiniști, Scott Fischer, care a murit în data de 11 mai 1996 în zona Southeast Ridge Balcony (8.400 m). Dramaticele evenimente care au

FOTO: JEANS4DREAMS

ALEXANDRU TUDOSE, în vizită la Fundația Copii în Dificultate.

lume. Pe Everest a fost ultima oară în anul 2013. Doi ani mai târziu, l-a prins o avalanșă în care i-au murit doi cumnați. A decis să se retragă după ce cutremurul din 2016 l-a prins în Everest Base Camp. Era sub zăpadă când a luat decizia de a se retrage. „Mi-am dat seama că, acum, familia este cel mai important lucru", i-a spus Appa Sherpa lui Alexandru Tudose. Ultima expediție la care a participat a avut loc anul trecut. Acum are un restaurant pe traseu și obișnuiește să stea de vorbă cu turiștii care visează să ajungă acolo unde el a fost deja de atâtea ori.

În schimb, Lakpa Sherpa încă mai conduce grupuri pe opt miari. Și el a urcat deja de 4 ori pe cel mai înalt vârf din lume (prima oară, în 2011). În acest an, are în program a cincea ascensiune pe Everest. Lakpa Sherpa mai are în palmares alți trei opt miari: Manaslu (8.163 m), Cho Oyu (8.201 m) și Shishapangma (8.027 m). Lakpa Sherpa este căsătorit, are 32 de ani și doi copii, unul de 6 ani, altul de 6 luni. E din Makalu și locuiește în Kathmandu. Oficial. În realitate, stă mai mult pe munte. Pentru că muntele este la fel de mult acasă pentru el. Lakpa Sherpa este ghid de altitudine. Și de atitudine. Pentru că ai nevoie de atitudine ca să poți urca minunatele vârfuri la care ai acces din Everest Base Camp. Locul din care începe adevărata încercare. Locul în care, oricât de experimentat ai fi, ești cuprins de emoții. Nu ai cum altfel.

însoțit acea expediție au stat la baza filmului *Everest* (2015).

De la Everest Base Camp până pe Lobuche East, sau drumul care te ajută să înțelegi ce e cu tine pe lumea asta

Practic, odată ce ai ajuns la Everest Base Camp, varianta sudică, poți spune că ți-ai atins visul cu mâna. Ești acolo unde trebuie. Dacă ai parte de vreme frumoasă, privirea și sufletul îți urcă, inevitabil, spre vârful Everest. Molcom, de-a lungul înșelătoarei morene, apoi abrupt, apoi ridici capul și simți fiori. Este un loc legendar. Unde întâlnești oameni adevărați. Unde te rogi pentru toți cei care au fost acolo înaintea ta și nu s-au mai întors acasă.

După ce îți iei porția de vârfuri celebre, îndrăznești, cu și mai mult respect, să mergi mai departe. Urcușul, la pas de data aceasta, până pe Kala Patthar (5.643 m) este cu totul altceva decât ceea ce ai experimentat până aici. E încă și mai puțin oxigen, e încă și mai frig și mai multă zăpadă. Orice adiere de vânt îți dă fiori, orice nor se poate transforma în furtună.

Dar priveliștea de pe Kala Patthar, cea mai spectaculoasă vedere asupra Everestului, pe care ai senzația că îl poți atinge dacă întinzi un pic mâna, merită tot efortul.

Apoi urmează înnoptarea în cort și plecatul la drum în creierii nopții. Deja ascensiunea finală a șase miarilor trebuie făcută foarte devreme, astfel încât să-ți rămână suficient timp să te întorci la bază.

Urcușul pe Lobuche East (6.119 m), ținta supremă a călătoriei, te face să simți fiecare pas. Priveliștea este dumnezeiască. Iar ultimii 300 de metri, pe care îi parcurgi în coardă, cu colțari și piolet, sunt ca un drum ritualic la capătul căruia înțelegi. Despre munte, despre tine, despre ceea ce înseamnă rost în viață.

ALEXANDRU TUDOSE
a oferit cărți și creioane de colorat copiilor din Himalaya

Omul cu cărți și creioane de colorat

De-a lungul călătoriei sale prin Himalaya, Alexandru Tudose a cărat cu el cărți, pentru a le împărți copiilor din munți. Chiar și la Everest Base Camp, pe Kala Patthar și pe Lobuche East, a avut cărți în rucsac, pe care le-a împărțit apoi, la coborâre, unor copii care s-au grăbit, cu entuziasm, să coloreze.

Portretul unui om obișnuit

Alexandru Tudose este un om obișnuit. A făcut liceul la Slobozia, ASE-ul la București, are 15 ani experiență în vânzări, iar în ultimii 10 ani s-a ocupat de construcții industriale - hale și construcții de beton. Afacerea familiei. Din 2014 susține cursuri și seminare de dezvoltare personală, iar în 2015 a fondat, împreună cu 3 prieteni, fan clubul AC Milan Romania.

În 2017 s-a gândit să urce pe munte. Și nu pe orice munte. Și-a propus un obiectiv îndrăzneț pentru un tip obișnuit să bată țara-n lung și-n lat la volanul mașinii: Kilimanjaro, vârful Uhuru (5.895 m) - cel mai înalt din Africa. În ianuarie 2018, cucerea Acoperișul Africii. Apoi și-a propus un șase miar în Himalaya. În data de 30 martie 2019, cucerea vârful Lobuche East (6.119 m).

Planul călătoriei, făcut inginerește

Atunci când faci planul unei călătorii în Himalaya, cum a fost cazul Solaris Travels, agenția care a organizat călătoria, trebuie să ții cont de foarte multe elemente, începând cu locurile de înnoptat, orele de somn, meniul vegetarian, dozarea efortului și, mai ales, de problema scăderii presiunii și a concentrației de oxigen.

Se înnoptează în Tea House, celebrele locuri de popas întâlnite de-a lungul traseului, de la poale până sus, în zona de corturi. De fiecare dată, locul de înnoptare este în așa fel ales încât să se afle la o altitudine mai joasă cu câteva sute de metri decât cea maximă atinsă de-a lungul zilei. Cu alte cuvinte, urci 800 de metri, cobori 300. Programarea „inginerească" a călătoriei ține cont, de asemenea, să dedice unele zile, explicit, aclimatizării. Asta după ce ai trecut de cota 3.000 de metri altitudine, când începe să se simtă că e mai puțin oxigen.

Agricultura la 4.000 de metri altitudine

Agricultura este principala ocupație a nepalezilor, cea mai însemnată sursă de venit și, desigur, de hrană. Pe de o parte, vorbim despre creșterea animalelor. La poale catârii, la peste 4.000 de metri iacii, masivele rumegătoare cu păr lung și cocoașă, sunt cei mai buni prieteni ai omului. Cu stoicism, cară bagaje multe și grele.

Nepalezii gospodari din zonele aflate la altitudini de peste 3.000 de metri încearcă să folosească fiecare metru pătrat de pământ care poate produce ceva. În această perioadă a anului, când vremea e bună, întâlnești adeseori în zona Namche Bazaar localnici care cultivă cartofi. Munca cinstită înnobilează întotdeauna, oriunde.

FOTO: JEANS4DREAMS

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

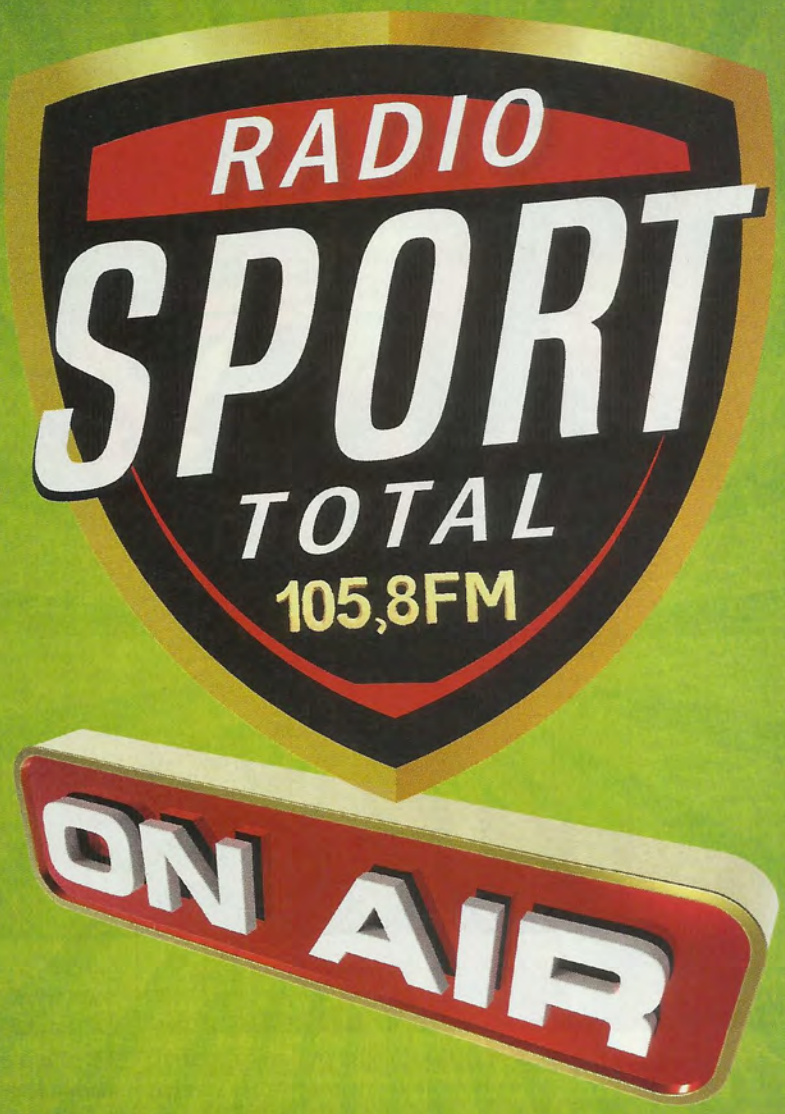

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

CREDINȚĂ

Fapte bune de Paște

Sărbătoarea Învierii Domnului reprezintă punctul culminant al întregii spiritualități creştine.

CUM INTRI PE ŞOSEAUA CHITILA dinspre podul Constanța, la prima stație de tramvai, la stânga, pe-o străduță laterală se află Parohia Costeasca. La o sută de metri de drumul principal, într-o zonă de case, parcă nici nu te-ai afla în București.

Multă vreme acolo a funcționat o bisericuță din lemn și paiantă ridicată în 1946 de meșteri veniți din Ardeal. Acum câțiva ani a fost ridicat un nou sfânt locaș, o adevarată bijuterie arhitecturală cu hramurile „Învierea Domnului" și „Acoperământul Maicii Domnului". Acolo slujesc, în liniște, părintele paroh Dan Toader și părintele Grigore Mazilescu. Biserica e plină la fiecare slujbă, iar cei doi preoți îi știu pe nume pe toți cei care vin de-obicei acolo. Au mereu o vorbă bună sau un sfat pentru oamenii care vin în biserică.

În curtea bisericii se construiește o clădire nouă. Acolo vor funcționa o bibliotecă și un after school pentru copiii din cartier.

La demisolul bisericii există deja o cantină so-

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

Mântuitorul a spus că acela ce mănâncă trupul Său și bea sângele Său are viață veșnică

cială unde vin zilnic să mănânce 30-40 de persoane. Și totul se dezvoltă încet, dar sigur, așa cum s-a întâmplat cu tot ce s-a clădit acolo de-a lungul timpului.

Acolo am stat de vorbă cu părintele Grigore Mazilescu despre perioada premergătoare Paștelui, despre post, Înviere și Sfânta Împărtășanie.

Newsweek România: **Care este însemnătatea postului?**

Părintele Grigore Mazilescu: Perioada Postului este perioadă de pregătire duhovnicească, de urcuș duhovnicesc. Urcăm din treaptă în treaptă, din săptămână în săptămână spre întâlnirea cu Hristos în taina Sfintei Împărtășanii. În prima săptămână a Postului facem pomenire și facem un elogiu credinței. În duminica a doua îl sărbătorim pe Sfântul Grigore Palama care ne-a învățat modelul de rugăciune. El a fost și un trăitor și un rugător. El a fost acela care ne-a învățat cum să ne rugăm cu rugăciunea isihastă, cu rugăciunea continuă: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul". În duminica a treia este duminica jertfei, a crucii, pentru că fără jertfă nu există mântuire. În duminica a patra vine perioada de urcuș duhovnicesc, marcată prin scara Sfântului Ioan Scărarul. El a fost acela care ne-a arătat că practicarea virtuților este cea care ne duce spre întâlnirea cu Hristos. El Însuși zice: „Eu sunt ușa; de va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și păsune va afla". Așadar, scara începe prin smerenie și se termină prin iubire. Duminica a cincea este duminica Pocăinței, adică este duminica în care ni se arată că indiferent ce păcate am făcut, cât de grave ar fi, dacă există pocăință pe măsură, există și iertare. Urmează duminica Floriilor. De aici începe cu totul și cu totul o altă pregătire. Dacă până acum am practicat, într-un fel sau altul rugăciunea, jertfa, credința, în această perioadă suntem însoțitori ai Domnului Nostru Iisus Hristos. El s-a jertfit de bunăvoie pentru noi și pentru a noastră mântuire, iar noi ne asumăm în perioada Săptămânii Pătimirilor, ne asumăm exact viața ca și cum am fi însoțitori ai Domnului nostru Iisus Hristos. Ca să înțelegem mai bine, e cum am duce noi pe cineva și l-am petrece la groapă. Îl petrecem și lăsăm toate treburile noastre, mergem și îl însoțim pe ultimul drum. În Săptămâna Pătimirilor sunt evenimentele care au un condens de trăire duhovnicească. Nu mai este o sărbătoare, ci sunt pur și simplu trăiri ale evenimentelor. Și urcăm. În prima zi facem amintire de smochinul neroditor, de femeia cea păcătoasă care a uns cu mir picioarele Mântuitorului și le-a șters cu părul capului ei. Amintim de Cina cea de Taină, ultima cină pe care a săvârșit-o Mântuitorul împreună cu apostolii săi. Este cina în care domnul nostru Iisus Hristos a întemeiat Sfânta Taină a Împărtășaniei. Vine apoi jertfa pe cruce și ne pregătim pentru îngropare. Dar Mântuitorul nu rămâne acolo și ne întâlnim cu Domnul nostru Iisus Hristos în ziua Învierii. Este o săptămână de trăiri duhovnicești deosebită.

BISERICA COSTEASCA este o adevărată operă de artă

FOTO: INQUAM PHOTOS / VIRGIL SIMONESCU; NEWSWEEK ROMÂNIA / MIHAI DUȚĂ

Cum trebuie ţinut Postul?

Ca să înţelegem ce înseamnă postul trebuie să înţelegem că este vorba despre înfrânare. Şi este vorba depre înfrânarea de la mâncare, băutură, alimente grase, dar şi de la faptele ruşinoase. Postul a fost înfiinţat de Dumnezeu încă din grădina Raiului, când le-a spus lui Adam şi Evei: „Din tot pomul din rai poţi să mănânci, dar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mâncaţi". În momentul în care s-a atins de acel pom, a săvârşit păcatul neascultării. Păcatul neascultării l-a făcut pe om să se depărteze de Dumnezeu. Noi, prin post, căutăm în primul rând să ne echilibrăm şi din punct de vedere duhovnicesc şi din punct de vedere trupesc şi să redevenim acei oameni stăpâni pe toate simţurile noastre. Postim de bucate, dar postim şi de fapte rele. Dacă am posti numai de bucate n-am săvârşi postul. Am ţine doar un regim dietetic, un regim pentru slăbire, un regim pentru întreţinere trupească. Dar Postul înseamnă rugăciune sporită, îndreptarea păcatelor, răscumpărarea păcatelor. Postul mai înseamnă rugăciune sporită şi milostenie sporită. Pentru că zice foarte frumos un poet de-al nostru: „Nemâncând şi făcând rele, nu te poţi tu mântui, În zadar numai cu postul Raiul vei nădăjdui". Când posteşti fă şi bine, nu pizmui, nu minţi, nu fura, nu ucide, nu cleveti. Asta înseamnă postul.

Omul fiind alcătuit din trup şi suflet, trebuie să postească şi cu trupul şi cu sufletul. Că dacă posteşte numai una, nu înseamnă mergere înainte. E ca şi cum ai fi cu o barcă. Când vâsleşti doar cu o vâslă, barca merge într-o parte, dacă vâsleşti cu cealaltă, barca o ia în sens invers. Atunci când vâsleşti cu amândouă barca merge drept spre ţinta pe care ţi-ai propus-o. Postul trebuie să fie şi alimentar, dar mai ales duhovnicesc. Asta nu înseamnă că dacă un bătrân nu posteşte, nu se poate împărtăşi. Nu. El este scutit de la postul alimentar, dar nu e scutit de la postul faptelor rele.

De altfel, este ştiut că la postul alimentar nu sunt supuşi copiii, bătrânii, neputiincioşii, bolnavii, femeile gravide sau cei care au o muncă mai grea, în condiţii deosebite. Pentru că nu mâncarea şi băutura sunt piedică în calea mântuirii. Mântuitorul zice : „Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi toate celelalte se adaugă vouă".

Care este semnificaţia trecerii pe sub masă în Vinerea Mare?

Trecerea pe sub epitaf este asemănătoare cu metaniile care sunt la rândul lor metanii mari şi metanii mici. Metania mare e cu coborârea frunţii până la pământ ca să ne arate că din pământ suntem şi în pământ ne întoarcem. Trecutul este solidaritatea noastră cu Mântuitorul. Dacă la botez noi suntem solidari cu Domnul nostru Iisus Hristos potrivit cuvintelor Sfântului Pavel: „Câţi în Hristos ne-am botezat, în Hristos ne-am şi îmbrăcat", la fel şi în trecerea pe sub sfântul epitaf care este aşezat pe masă noi devenim solidari cu Mântuitorul renunţând la trecutul nostru păcătos şi îmbrăcandu-ne în haina cea nouă a virtuţilor.

Deci am murit cu Hristos şi murind cu Hristos ne îngropăm cu El, dar ne îngropăm şi păcatele noastre, trecutul nostru păcătos ca să putem să ne ridicăm spre o comuniune cu Domnul Nostru Iisus Hristos, prin taina Sfintei Împărtăşanii. Aşadar, este vorba

despre simbolul renunțării la tot ceea ce este păcătos și ridicării spre virtute. Acesta este scopul trecerii care se poate face și de trei ori, adică întreită făgăduință că noi renunțăm la trecutul nostru păcătos.

Ce este Sfânta Împărtășanie?

La Cina cea de Taină când a fost instituită taina Sfintei Împărtășanii, când Mântuitorul a zis „Luați, mâncați, Acesta este trupul meu..Beți dintru acesta toți, Că acesta este sângele meu...", ne-a arătat necesitatea și rolul Sfintei Împărtășanii. Ne-a demonstrat că fără taina Sfintei Împărtășanii nu putem deveni solidari cu Iisus Hirstos.

Cu altă ocazie, Iisus a spus „Cine nu mănâncă trupul meu, cine nu bea sângele meu nu este vrednic de mine".

Atunci când ne împărtășim devenim una cu Hristos. Sfântul Apostol Pavel, când vorbește despre împărtășanie zice: „Din moment ce eu acum m-am împărtășit, Hristos trăiește în mine, eu trăiesc în Hristos". În momentul în care te-ai împărtășit devii solidar cu Hristos și atunci este o mărturisire în plus că, într-adevăr, faci partea din comuniunea cu Dumnezeu.

Așadar, noi, împărtășindu-ne, devenim fii ai lui Dumnezeu, solidari cu Hristos pentru Împărăția lui Dumnezeu.

COMUNITATE Cantina socială a Bisericii Costeasca deservește zilnic 30-40 de oameni aflați în dificultate. În curtea bisericii se construiește o clădire în care va funcționa o bibliotecă și un after school pentru copiii din zonă

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA / MIHAI DUȚĂ

SPORTUL MINȚII

„Rege" la 6 ani

La 4 ani, Costin Ceciu învăța regulile șahului ca pe-o poveste spusă de tatăl său. Doi ani mai târziu, câștiga concurs după concurs, chiar și la categorii de vârstă mai mari

MICUȚUL CAMPION ARE ACUM 6 ani și este cunoscut drept Ache. De la Costin – Costache -Ache. Cum a învățat șah la o vârstă la care alți copii preferă jucăriile?

„Avea 4 ani când a învățat să pună piesele pe tablă, fiindcă îi explicasem: tu ești șeful unei armate, o comanzi, și ești ajutat de câteva persoane de încredere. Ești regele. Regina, soția ta, este cea mai puternică, fiindcă rezolvă rapid multe probleme apărute pe câmpul de luptă. Și tot așa, câte o poveste despre fiecare piesă, cu nebunii aghiotanți și caii nărăvași, cu turnurile de apărare, din care poți foarte bine să și ataci, până am ajuns la soldățel, care sunt pionii. Acum vine vestea mai puțin bună: armata asta a ta chiar se luptă cu o altă armată, perfect egală, iar victoria, în acest caz, va fi a celui care gândește mai bine", își amintește Evelin Ceciu, tatăl lui Ache.

Apoi, a început pregătirea cu Marin Mavrodin, instructor școlar la ACSOV Pantelimon, Ilfov, la în-

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

Costin Ceciu are 6 ani, dar participă la concursurile categoriei 8 ani

ceputul lui 2018. În toamna aceluiași an, începând cursurile la grupa pregătitoare din cadrul Liceului Bilingv Ita Wegman din București, a început să frecventeze Clubul Sportiv de Șah Andrei Murariu, aflat în curtea școlii. Pentru a se menține în formă de concurs, merge și la Palatul Național al Copiilor, unde antrenorul Tudor Ristea le creează copiilor o atmosferă ca de turneu.

Primul concurs „să văd cum e" a fost în mai 2018, în parcul Plumbuita, organizat de Primăria Sectorului 2. Erau copii mai mari decât el, dar tot a luat câteva puncte. Peste trei luni, de Ziua Marinei, a ocupat la Mangalia locul I, la categoria 6 ani. Asta era în august, iar în septembrie învingea și în Festivalul Internațional de Șah „Florin Gheorghiu", la categoria 8 ani. Chiar în ziua competiției, Ache împlinea 6 ani. Era doar începutul.

Antrenamentul principal: joaca

Antrenamentul unui copil este joaca. Când lucrurile devin serioase, orice copil de 6 ani și chiar mai mare se plictisește. Dar părinții au reușit să îmbine utilul cu plăcutul: pe tabletă sau laptop, sunt aplicații dedicate. „Părintele, în general, dacă reușește să-l țină pe copil departe de jocurile cu biluțe sau de alt joc cronofag, este fericit: puștiul ar sta pe tabletă toată ziua, e plăcerea lui. Așadar, orientat bine, pe tabletă va face șah, nu va juca biluțe. Stilul lui este ofensiv și de șah rapid", spune tatăl șahistului. Ache are ELO peste 1.200 la șah rapid, ceea ce, la vârsta lui, e o performanță în sine. Totuși, la 6 ani, șahul clasic este mai greu de digerat, fiindcă e greu să pui un copil să rămână concentrat atât de mult timp, având la dispoziție 60 de minute ale lui, plus cele 60 de minute ale adversarului. Soluția a venit, culmea, de la mama unui alt șahist.

„A participat recent la Campionatul Bucureștiului de șah clasic. Primele două partide – pierdute. Gestul de aplaudat a fost din partea mamei celui mai bun șahist din acel turneu, care a sesizat problema: «Dar de ce nu-și notează mutările? Nu s-ar mai plictisi». Am vorbit cu Ache și au urmat trei victorii la rând. Iar peste o săptămână, eram în martie 2019, a ieșit vicecampion la șah clasic al Ilfovului, între băieții de 8 ani", explică Evelin Ceciu.

Ache este, deocamdată, prea mic pentru turnee în străinătate. „Intuiesc și că vor fi foarte costisitoare, fiindcă statul nu sprijină șahul. Cel puțin, șahiștii nu simt că ar fi ajutați. Un turneu în țară, de o săptămână, îl costă pe părintele însoțitor chiar și 3.000 de lei, însemnând taxe de competiție, costuri cu transportul, cazarea și masa", mai spune tatăl micuțului campion.

BUCURIE
Alături de marele maestru Florin Gheorghiu, din mâna căruia a obținut cel mai important trofeu de până acum.

Îi place să deseneze și să alerge

Când nu joacă șah, Ache merge pe trotinetă, inclusiv pe cea electrică de adulți. Desenează cu plăcere, iar în sezonul cald face atletism cu Ștefania Badea, la stadionul de la Arcul de Triumf. Sportul l-a dezvoltat frumos: părinții adversarilor sunt tentați să depună contestații, crezând că este mai mare de 8 ani. Acum, când vorbim, el are 6 ani și jumătate.

În fiecare seară, adoarme citind o poveste. Acum, de exemplu, este fascinat de magie. Este fan Erus. Desigur, îi plac și desenele animate și se uită la Pantera roz.

Este, împreună cu un coleg, cel mai mic din clasa pregătitoare, dar știe adunarea și scăderea, iar zilele acestea a început să învețe tabla înmulțirii.

Carieră de șahist

Dacă pierde o partidă, pentru Ache, șahul este doar un joc. Dacă o câștigă, este un pas în carieră. Carieră de șahist.

FOTO: EVELIN CECIU

PASIUNE
Antrenorul și arbitrul Marin Mavrodin, la ultima competiție de șah organizată în Pantelimon.

Până una-alta, este singura carieră pe care cineva o poate începe la 5-6 ani. Organizarea șahului, națională și internațională, îi asigură promovarea unui copil, dacă acesta este perseverent. „În afară de șah, nu știm ce va mai face, în acest moment, dar cred că un copil șahist poate învăța orice. Asta însemnând și limba germană, de exemplu, pe care chiar o studiază".

Modelul lui este maestrul Florin Gheorghiu. „Pe Florin Gheorghiu îl apreciez fiindcă trofeul cel mai valoros pe care l-am cucerit îi poartă numele. Chiar în timpul turneului, am văzut și un film despre viața sa", explică Ache. Copilul a primit diploma chiar din mâinile celui mai cunoscut șahist român din toate timpurile.

Cu toate că are 6 ani, Ache participă la concursurile categoriei 8 ani.

În perioada august-decembrie 2018 a ocupat podiumul de 8 ori, de 6 ori locul I, respectiv de 2 ori locul al II-lea.

Anul acesta, este calificat în finala națională de șah rapid online și a ocupat locul al III-lea la concursul național de dezlegări de la Băile Olănești. Plus locuri pe podium în turnee bucureștene.

„Îmi place șahul fiindcă mi-am dat seama că mă descurc la el. Și, când am fost prin turnee, mi-am făcut prieteni pe care nu știu dacă i-aș fi cunoscut altcumva", spune Ache.

Într-o săptămână, cât a durat documentarea pentru acest articol, Ache a câștigat încă două turnee, unde a ocupat locul I de fiecare dată: în 6 aprilie, la categoria 7 ani (Cupa Celor Trei Cai, hotel CARO), respectiv în 13 aprilie, Trofeul Magia Florilor Pantelimon, la categoria 14 ani.

Un copil foarte pasionat

Primul antrenor al lui Ache, Marin Mavrodin de la ACSOV Pantelimon a strâns vreo 30 de copii la Secția de Șah a clubului ilfovean. Totul a început din pasiune, iar rezultatele nu aveau cum să nu apară.

Când vine vorba despre Ache, copilul pe care el l-a descoperit și l-a legitimat, are numai cuvinte de laudă: „E un copil foarte muncitor, îi place să studieze și este foarte ambițios, nu se lasă până nu câștigă. Părinții lui sunt mereu aproape, îl sprijină foarte mult, iar lucrul ăsta e deosebit de important".

Marin Mavrodin vorbește cu mare plăcere despre micuții pe care-i antrenează. Așa am aflat despre un alt șahist promițător al clubului din Pantelimon, Andrei Istrate, cu un an mai mare ca Ache. „Un copil vulcanic, un copil căruia îi place foarte mult să joace, care prinde șahul din zbor și pune tot sufletul. Sunt copii frumoși". Apoi povestește despre rezultatele copiilor la concursurile importante.

Ultimul a fost organizat chiar de către clubul din Pantelimon, evident cu implicarea totală a lui Marin Mavrodin. Ca orice competiție dedicată copiilor, toți participanții au fost premiați, atracția principală fiind tortul special preparat pentru această ocazie. N

PRIETENIE
Andrei Istrate și Costin Ceciu, doi șahiști de viitor

PUNCTUL PE I

Bill Hader

SERIALUL HBO „BARRY" A AVUT UN PRIM SEZON SENZAȚIONAL, CÂȘTIGÂND aprecierea criticilor și un premiu Emmy pentru actorul în rol principal, absolventul „Saturday Night Live" Bill Hader, care a creat serialul împreună cu Alec Berg („Silicon Valley"). Comedia neagră – despre un asasin reticent din Vestul Mijlociu care își descoperă adevărata chemare într-o clasă de actorie în Los Angeles – s-a terminat într-o notă întunecată și șocantă. După cum se dovedește, Barry nu este deloc ezitant. Dacă Sezonul 1 a tratat tema unui viitor mai bun prin alegerea profesiei de actor (chiar și unul îngrozitor), Sezonul 2 vorbește despre acceptarea persoanei care este cu adevărat. „Natura lui Barry este aceea de om rău, de ucigaș, dar nu vrea să fie așa", spune Hader pentru *Newsweek*. „O mare întrebare este dacă îți poți schimba natura". Actorul nu ucide oameni (din câte știm), dar își înțelege personajul. „Să te simți un mincinos într-o comunitate din care vrei să faci cu disperare parte", spune Hader, „am simțit și eu asta în viață".

„Nu spun niciodată cuvintele așa cum sunt scrise. Aș fi un actor de teatru îngrozitor"

ILUSTRAȚIE DE BRITT SPENCER

Ce e mai greu, să joci, să scrii sau să regizezi?
De departe să scrii. Să filmezi și să joci pot fi procese extenuante din punct de vedere fizic, dar, la finalul unei zile de scris, ești un zombie. Crezi că te descurci, dar apoi faci continuu ajustări. Dacă scrii Episodul 4, îți dai seama că o să fie mai bun dacă schimbi ceva în Episodul 2 – care credeai că e terminat. După care filmezi, te uiți la montaj și te gândești „Frate, am greșit complet. Nu funcționează deloc". Actoria e mai instinctivă. Eu nu spun niciodată replicile cum sunt scrise, e tot timpul o aproximare. Aș fi un actor de teatru îngrozitor [râde].

De-a lungul anilor de la *Saturday Night Live*, spuneai cât de tare te neliniștește publicul live. Dar ești cunoscut pentru faptul că ieși din personaj.
O parte dintre râsete erau nervoase – se știe că râsul este o eliberare. După o vreme, eram la modul „Chestia asta nu o să dispară niciodată. Trebuie să învăț să o țin sub control". Așa că am început să fac meditație trascendentală. Mi-a fost de mare ajutor. Dar este un proces de acumulare. Oamenii spun „Am făcut-o și eu o dată și nu a mers". Trebuie să continui.

Ca fan, care sunt documentarele tale preferate despre crime adevărate?
Îmi plac crimele care o iau razna – chestii gen „Fargo". „Snapped", de pe Oxygen, este despre femei care plănuiesc să își omoare soții. Dar cel mai bun documentar de genul ăsta a fost „O.J.: Made in America". A fost incredibil. N

(Christina Zhao)

TEHNOLOGIE & DESIGN

Orașele offshore, suprapopularea și „Apocalipsa" climatică

Suprapopulare și dezastre naturale, precum inundații, tsunamiuri sau uragane de nivelul cinci. Prinse între aceste amenințări, metropolele de coastă ale secolului XXI caută soluții. La limita filmelor SF, specialiștii propun crearea unor galaxii de orașe-satelit offshore plutitoare.

CERCETĂTORII SE AȘTEAPTĂ CA, până la sfârșitul secolului, nivelul mării la nivel planetar să crească cu cel puțin 60 de centimetri, în urma încălzirii globale accelerate. Ceea ce înseamnă că, în jurul anului 2150, multe din orașele mari din lume vor fi inundate, iar câteva țări insulare vor fi complet sub ape. De asemenea, specialiștii atenționează că schimbările climatice vor genera din ce în ce mai multe fenomene meteo extreme, aglomerațiile urbane de pe liniile de coastă ale continentelor fiind cele mai expuse, ca în filmul apocaliptic „Waterworld" din 1995, cu Kevin Costner și Kevin Reynolds în rolurile principale.

În contextul acestor amenințări și a creșterii continue a populației, specialiștii au început să propună fel de fel de soluții încă din anii 1960. Probabil, cea mai valoroasă a fost proiectul de oraș plutitor în formă de piramidă realizat pentru Tokyo Bay de reputatul inginer american R. Buckminster Fuller. Acum, însă, compania Oceanix și arhitectul danez Bjarke Ingels au mers mai departe și au prezentat Națiunilor Unite un proiect de oraș plutitor, cu o capacitate zece mii de oameni.

Botezat Oceanix City, conceptul de oraș offshore presupune construirea și interconectarea unor platforme hexagonale, cu o capacitate de 300 de rezidenți fiecare. De ce hexagonale? Pentru că acest design este considerat drept cel mai eficient atât în ceea ce privește consumul de materiale, cât mai ales împotriva forțelor exterioare, precum cea a valurilor. Aceste module vor fi construite în serie pe uscat, remorcate pe apă până în poziție și ancorate de fundul mării sau a oceanului. Șase astfel de module vor alcătui un „cartier", iar orașul offshore plutitor ar urma să aibă șase „cartiere". Bjarke Ingels consideră că zece mii de rezidenți este numărul ideal pentru ca „insula" să fie complet autonomă, să-și producă energia, apa, căldura, mâncarea etc.

În Oceanix City, camioanele de gunoi vor fi înlocuite de ghene pneumatice, care vor transporta resturile menajere într-o stație de sortare și reciclare, și nu vor exista autovehicule poluante. Locul mașinilor va fi luat de drone și vehicule sau bărci autonome, iar legătura cu țărmul va fi asigurată de feriboturi.

Sigur, multe dintre tehnologiile necesare implementării și dezvoltării Oceanix City, precum sistemele pasive de desalinizare a apei sau generatoarele de înaltă eficiență care transformă forța valurilor în energie electrică, sunt încă în faze incipiente. Dar, pe măsură de lucrurile evoluează, extinderea pe apă a metropolelor deja suprapopulate, prin crearea unor adevărate galaxii de orașe-satelit offshore plutitoare, este o soluție luată în calcul inclusiv de United Nations Human Settlement Programme (UN-Habitat). N

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

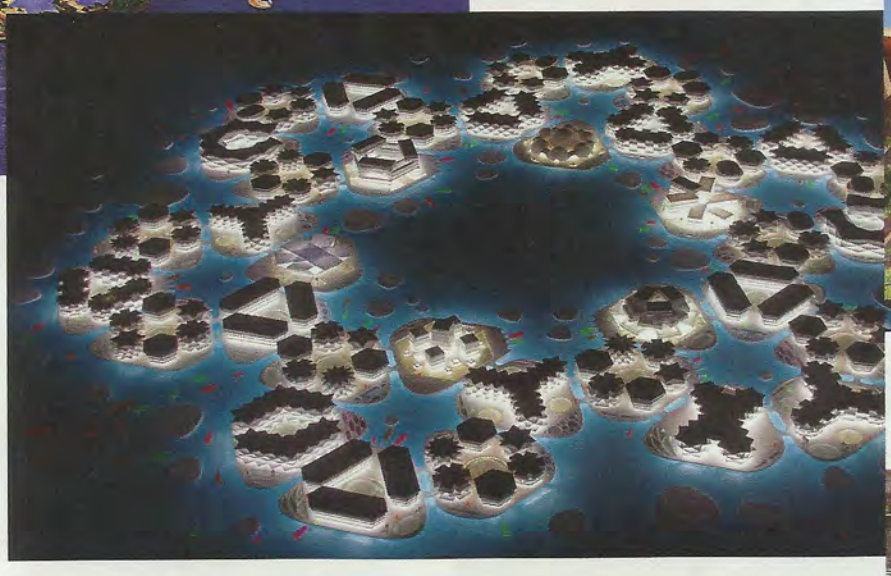

KIA
RO B 196 KIA
KIA ROMAUTO

KIA STINGER GT S

Exercițiu de forță cu parfum de „M"

Faceți abstracție de tot ceea ce știați despre gama Kia. Stinger e altceva, iar Stinger GT S miroase a „M" de parcă s-ar fi vărsat o sticlă cu esență sportivă bavareză sub caroserie.

ȘASE CILINDRI, DOUĂ TURBINE, CILINDREE DE 3.3 litri, propulsie sau tracțiune integrală, cutie de viteze automată cu opt trepte, suspensie sport activă, caroserie în stil coupé în patru uși, accelerație 0 – 100 km/h în 4,9 secunde și o viteză maximă de 270 km/h. Oricine ar încerca să schițeze un portret-robot de mașină doar după aceste date nu va desena nici cu creionul rupt logo-ul Kia. S-ar gândi, probabil, la un Gran Turismo (GT) Audi, BMW sau Mercedes. Și n-ar greși prea mult.

De la intrarea timidă pe piața auto europeană, în anii 1990, cu modele precum citadina Pride (o Mazda 121 rebranduită), prima generație a SUV-ului Sportage (dezvoltat într-o alianță cu Ford și Mazda) sau sedan-ul compact Schuma, Kia a evoluat spectaculos și, în ultimii ani, a devenit un adversar direct și redutabil pentru mărcile de volum cu notorietate și istorie pe „bătrânul continent", cel puțin cu modelele Ceed și Sportage. Iar coreenii au plusat și la capitolul „Eco", acum, e-Niro și a doua generație e-Soul, de exemplu, oferind autonomii 100% electrice de până la 450 de kilometri cu o singură încărcare.

Kia Stinger, mai ales versiunea GT S, este cu totul altceva. Este un model de imagine, o mașină aspirațională, un vârf de lance care arată nivelul la care a ajuns producătorul. Stinger GT S nu are nicio legătură conceptuală cu vreun alt model Kia și nici nu are adversari în curțile rivalilor, indiferent că vorbim despre Opel, Ford, Volkswagen, Renault, Toyota, Honda, Skoda, Peugeot sau orice alt producător din segmentul mediu. Opel Insignia GSi nu are decât 260 CP, de exemplu, iar Volkswagen Arteon R-Line ajunge la 272 CP. Poate un urmaș al lui Insignia OPC de 320 CP s-ar fi apropiat, dar, deocamdată, nu este cazul.

Cu o platformă dezvoltată cu tracțiune spate și, opțional, cu integrală (în România se importă doar Stinger GT S 4x4, dar pe piețe precum Australia sau Statele Unite cei 370 CP pot ajunge și doar la puntea spate), o caroserie de coupé în patru uși cu hayon plonjat, de 4.830 de milimetri lungime, și performanțe de top, Kia Stinger GT S își găsește rivali doar în segmentul premium sport. Și nici acolo prea mulți. La capitolul tracțiune spate cu dimensiuni și performanțe similare, nu prea se încadrează decât BMW Seria 4 Gran Coupé (440i). Iar dacă introducem în ecuație și tracțiunea integrală, avem BMW 440i xDrive și Audi S5 Sportback. Greu, foarte greu, pentru un aspirant să se bată la acest nivel. Și, totuși...

Performanțe, dinamică și preț

În momentul de față, cu toată bunăvoința, nu se poate pune egal între Kia, BMW, Audi sau alt brand premium. Cu o „floare" nu se face primăvară, chiar dacă are un design puternic și stilat, este performantă, stă foarte bine pe drum și are finisaje atent realizate. Dacă vor mai urma vreo două generații, mai stăm de vorbă.

Cum a reușit Kia să apropie Stinger-ul atât de periculos de premiumul german sport? Spuneam mai sus că are parfum de „M". Nu am exagerat cu nimic. Descendent direct al conceptului Kia GT prezentat în 2011, la Salonul Auto de la Frankfurt, design-ul lui Stinger este semnat de Peter Schreyer, un designer cunoscut pentru aportul adus primei generații Audi TT, și de Gregory Guillaume. Și, mai interesant, de partea tehnică a lui Stinger s-a ocupat Albert Biermann. Cine? Albert Biermann, fostul vice-președinte al BMW M, care acum este șeful diviziei de performanță și dezvoltare al Hyundai Motor Group. Așa că este clar de ce Stinger-ul GT S te face să te simți puțin bavarez...

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA / RĂZVAN SCĂEȘTEANU

Poziția la volan este joasă, cu picioarele aproape întinse, și confortabilă. Volanul nu are un design emoționant și are prea multe butoane, dar are exact grosimea care trebuie și se simte bine în palme. Bordul ușor orientat către șofer este minimalist, fără o puzderie de butoane, și emană sportivitate prin gurile de ventilație centrale rotunde. Sistemul de infotainment este intuitiv și rapid la comenzile tactile. Dacă avea și un fel de iDrive și comenzi prin gesturi, „tacâmul" era complet.

La rece, motorul V6 bi-Turbo pornește cu o ușoară tentă baritonală în tobele cu patru guri. Apoi, se liniștește, iar sunetul acestuia este îmbunătățit de sistemul audio. Cei 370 CP sunt acasă, însă. Stinger GT S dispune și de funcție „Launch control" și mașina pleacă ca din pușcă în modurile „Sport" sau „Sport+". Interesant, atât pe accelerare, cât și pe frânare, mașina se simte mai mult ca o propulsie, circa 80% din forță fiind aruncată către puntea spate. Tracțiunea integrală este, însă, acolo, pentru momentele în care se depășește limita. Iar Stinger GT S stă aproape ca pe șine. Suspensia activă își face bine treaba, cei peste 10.000 de kilometri parcurși în teste pe Nurburgring, la solicitarea lui Biermann, se văd. La fel cum se văd și în cazul frânelor semnate de Brembo. Direcția este sport, destul de grea, și oferă un feedback bunicel în volan, dar nu la nivelul BMW. Cu 370 CP și un cuplu de 510 Nm sub pedală, cel mai mult contează că este intuitivă și precisă.

Cutia de viteze automată cu opt trepte sună și ea, oarecum, bavarez, dar nu e. Să nu înțelegeți greșit, schimbă bine, dar se mai păcălește, în cazul unui stil de condus sportiv destul de agresiv. Poate fi ajutată, însă, cu ajutorul padelelor din spatele volanului.

Prin urmare, una peste alta, Kia Stinger GT S este un exercițiu de forță reușit care merită încercat. Iar prețul este mai mult decât competitiv. Mașina testată avea cam toate opțiunile posibile și costă 48.000 de euro, cu TVA. Un BMW 440i xDrive cu dotări similare ajunge ușor la 65.000 – 70.000 de euro.

Verdict Newsweek România

+ Design, ambianță interioară, ținută de drum, performanțe, frâne, ergonomie, sistem de infotainment, plafon îmbrăcat în piele neagră, preț.

- Portbagaj de 406 litri, consum mare (17-18 litri/100 km urban, 11-12 litri/100 km extraurban), sunetul tobelor, spațiu limitat pentru al treilea pasager în spate, valoarea impozitului.

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA / RĂZVAN SCĂEȘTEANU

It Rocks!

www.rockfm.ro

Catastrofa nucleară de la Cernobîl

26 APRILIE 1986: ÎN TIMPUL UNUI EXERCIȚIU DE NOAPTE, LA CARE S-A simulat întreruperea totală a curentului și a sistemelor de siguranță, la reactorul 4 de la Centrala Nucleară de la Cernobîl se produce o reacție în lanț: explodează cazanele de abur, se declanșează incendii și explozii adiționale, precum și scurgeri radioactive. Dezastrul ar fi putut fi mult mai mare – se estimează că jumătate din Europa ar fi devenit nelocuibilă – dacă un grup de trei muncitori n-ar fi pătruns în subsolul centralei, într-o misiune considerată sinucigașă. La începutul lunii mai, nucleul reactorului de la Cernobîl continua să se topească. Sub reactor, în subsol, se afla o piscină uriașă cu apă. Dacă nucleul topit ar fi ajuns la apă, ar fi urmat o explozie care ar fi distrus întreaga centrală și ar fi afectat întreaga regiune. Pentru a preveni această catastrofă, cei trei muncitori au pătruns în subsolul inundat, au identificat cu greu valvele de evacuare și au scurs toată apa. Miraculos, toți trei au supraviețuit.

Numărul morților este neclar și azi și pendulează între 49 – inclusiv patru persoane decedate într-un accident de elicopter - și 4.000.

Accidentul a dat o lovitură grea regimului Gorbaciov, care se străduia să reformeze regimul socialist de tip sovietic. În plus, Occidentul și-a pierdut încrederea în politica de glasnost - transparență – promovată de Gorbaciov, întrucât acesta a ascuns informații esențiale după accident. Pe termen scurt, Gorbaciov s-a folosit de acest accident pentru a scăpa de vechea gardă brejnevistă din conducerea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, arată un document al CIA, declasificat recent.

26 APRILIE - 2 MAI

Ultimul șef al Securității, salvat de Iliescu

28 aprilie 1992: Ultimul șef al Securității, generalul Iulian Vlad, este condamnat la 12 ani de închisoare și la degradare militară. Aceasta este cea de-a treia condamnare într-un dosar privind implicarea sa în reprimarea Revoluției. Cea mai mare sentință primită a fost de 24 de ani, pentru genocid. Vlad, arestat în 31 decembrie 1989, a stat în închisoare până la sfârșitul lui 1993, când a fost grațiat de fostul președinte Iliescu. În ultimul deceniu, Vlad nu s-a sfiit să spună public că Securitatea n-a avut niciun amestec în masacrarea oamenilor în 1989.

„România va reînvia"

26 aprilie 1992: Prima vizită a regelui Mihai și a reginei Ana, după episodul rușinos din 1990, când, din ordinul lui Ion Iliescu, regele nu a fost lăsat să intre în țară. Mihai a petrecut noaptea Învierii la Putna (25 aprilie), iar, în 26 aprilie, a ajuns la București. O fotografie intrată în istorie este cea a regelui de la balconul apartamentului de la hotelul Continental: „Cu toate că am fost departe de voi mai bine de 45 de ani, nu v-am uitat niciodată și vă iubesc din toată inima!", le-a spus Mihai celor circa 500.000 de oameni aflați în stradă.

Primitiva salicină devine aspirină

1 mai 1899: Compania germană Bayer lansează aspirina, bazându-se pe salicină, extrasă din scoarța salciei și folosită încă de pe vremea lui Hippocrate pentru tratarea durerii și pentru scăderea febrei. În 1915, aspirina putea fi cumpărată fără rețetă. Intrat în posesia SUA în 1917, Bayer recuperează brevetul abia în 1994.

FOTO: WIKIPEDIA

Magic FM
always great music

magicfm.ro

Download on the App Store
GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal.....Telefon.....E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament \ Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

THE 7

BMW SERIA 7 PLUG-IN HYBRID CU ECOTICHET DE 20.000 RON.
MAI PUȚINE COSTURI ȘI EMISII.

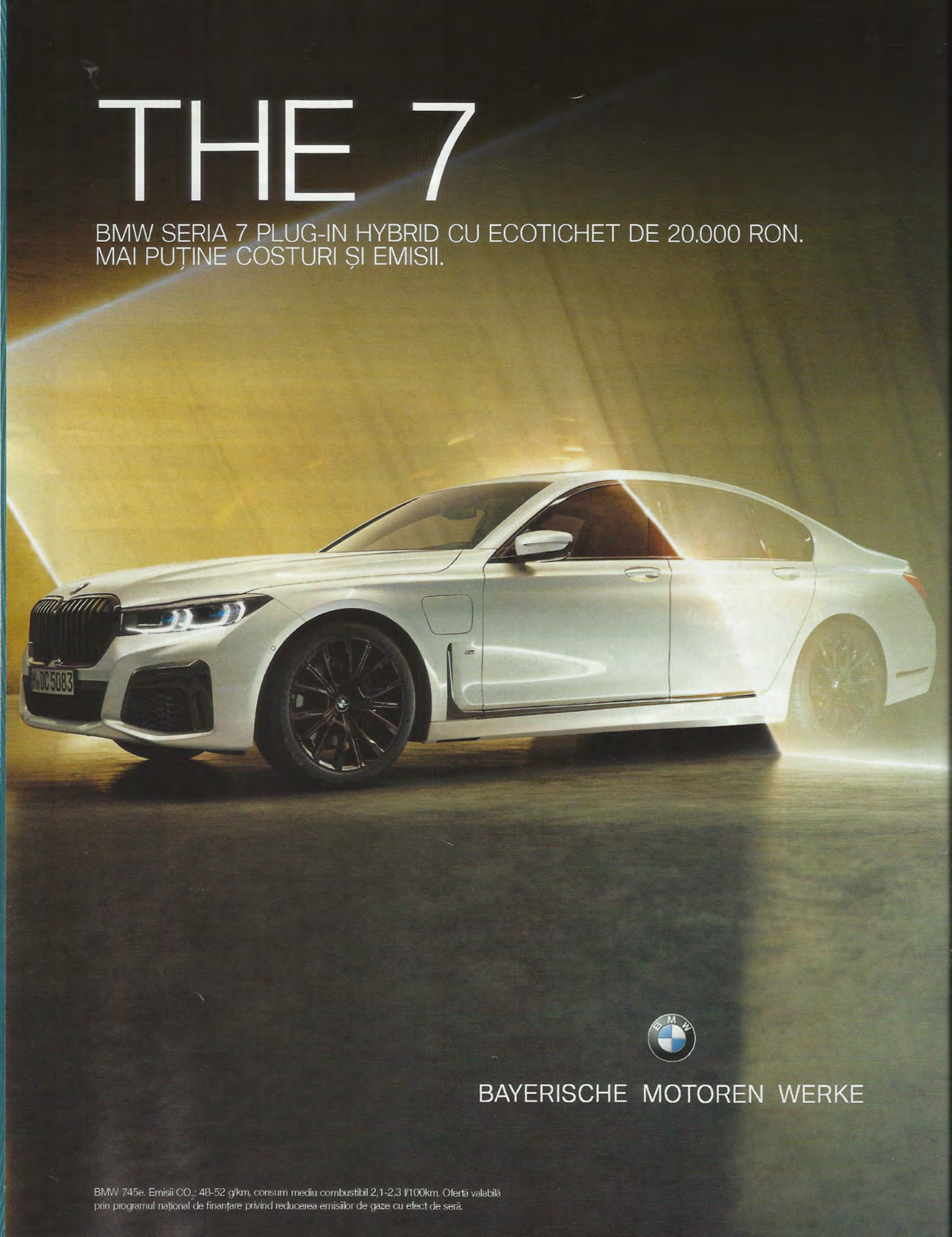

BAYERISCHE MOTOREN WERKE

BMW 745e. Emisii CO_2: 48-52 g/km, consum mediu combustibil 2,1-2,3 l/100km. Ofertă valabilă prin programul național de finanțare privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX